Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 140 (5266)
ПЯТНІЦА
21
ЧЭРВЕНЯ
1935 г.
год выдання XVIII

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

РЭЗАЛЮЦЫЯ МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА ПАРТАКТЫВА ПА ДАКЛАДУ ТАВАРЫША ГІКАЛО АБ ВЫНІКАХ ЧЭРВЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК ВКП(б).
ПРЫВІТАННЕ МЕНСКАГА ПАРТАКТЫВА ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ.
ПАСТАНОВА БЮРО ЦК КП(б)Б АБ ПАРТЫЙНАЙ ВУЧОБЕ І ПАДРЫХТОЎЦЫ ПРАПАГАНДЫСТАЎ У ЛЕТНІ ПЕРЫЯД.
АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ — ЗНІШЧЫЦЬ ПУСТАЗЕЛЛЕ. Г. ДУХАН і Н. ГОВАР—РАДЗІЛЬНАЯ ДАПАМОГА Ў БССР. Р. ДОДЗІН — ЯК НЕ ТРЭВА ПРАВОДЗІЦЬ ПАРТ СХОДЫ. ЛЕМЕШ і САБАЛЕНКА—АБ СПІСКАХ і ЖЫВЫХ ЛЮДЗЯХ.
ВЕРШЫ: ЯНКА КУПАЛА — СЫНЫ.
КАРЭСПАНДЭНЦЫІ: Б. МІКУЛІЧ — У КАХЕЦІІ. Н. ГАСМАН—АБ ШКЛОЎСКІМ ПАРКУ і ЯГО ГАСПАДАРАХ. А. МАНЬКОЎ — АБ ЗАБЫТЫМ РАШЭННІ.
ВОДГУКІ СУСВЕТНАГА ДРУКУ НА АНГЛА-ГЕРМАНСКАЕ МОРСКАЕ ПАГАДНЕННЕ.

ПРЫВІТАННЕ МЕНСКАГА ПАРТАКТЫВА таварышу СТАЛІНУ

РОДНЫ НАШ ТАВАРЫШ СТАЛІН!

Партыйны актыў гор. Менска, сабраўшыся абмеркаваць баявыя пытанні, высунутыя чэрвеньскім пленумам ЦК ВКП(б), шле табе, нашаму любімаму правадыру, настаўніку, другу, наша гарачае большэвіцкае прывітанне.

Запэўняем цябе, таварыш Сталін, што менскія большэвікі прыкладуць усе намаганні к таму, каб выканаць рашэнні пленума і твае мудрыя ўказанні. Узнімаючы на новую вышыню партыйную работу ў горадзе і вёсцы, выхоўваючы людзей на барацьбу з труднасцямі, павышаючы большэвіцкую пільнасць супроць прошукаў класавых ворагаў, — забяспечым высокаякасную ўборку, зняцце з палёў багатага ўраджаю без страт, узорна выканаем абавязацельствы перад дзяржавай, тым самым зробім новы буйны крок па шляху далейшага росквіту заможнага і радаснага жыцця народаў вялікай радзімы.

Большэвіцкія рашэнні пленума мабілізуюць нас на далейшую непрымірымую барацьбу за чыстату партыйных радоў, за жалезную партыйную дысцыпліну, на бязлітаснае выкрыццё і выгнанне з нашых радоў усіх тых, у каго прытупілася класавая чуласць, хто рэволюцыйную пільнасць падмяняе гнілым лібералізмам, мяшчанскім благадушшам.

Дарагі таварыш **Сталін!** Наш партыйны актыў, сабраўшыся напярэдадні 15-й гадавіны вызвалення Менска і БССР ад белапалякаў, з радасцю і гордасцю адзначае памятную гадавіну разгрому варожых армій пад тваім геніяльным вадзіцельствам.

Наша свята — трыумф усёй ВКП(б), усіх народаў СССР. Няўхільна ажыццяўляючы ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку, Совецкая Беларусь пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б, пры дапамозе ўсяго Совецкага Саюза, дзякуючы тваім штодзенным указанням і клопатам, ператварылася ў квітнеючую краіну, баявы фарпост нашай вялікай радзімы, і атрымала велізарнейшую ўзнагароду ўрада — ордэн Леніна.

Клянемся табе, таварыш **Сталін,** высока трымаць узнагароду — ордэн Леніна і ў далейшым пад мудрым тваім кіраўніцтвам па-большэвіцку змагацца за права быць перадавым атрадам рэволюцыі, дастойным членам вялікай сям'і працоўных народаў.

Яшчэ цясней згуртаваўшы свае рады вакол нашай партыі, яе сталінскага ЦК і нашага любімага, роднага **Сталіна,** бязлітасна выкрываючы і выкарчоўваючы астаткі класавага ворага, зробім яшчэ больш многакрасачным і поўнакроўным жыццё працоўных нашай радзімы, будзем яшчэ пільней на рубяжы совецкіх граніц.

Няхай жыве вялікая партыя **Леніна—Сталіна!**

Няхай жыве вялікі правадыр, друг і настаўнік, наш родны **Сталін!**

ЗНІШЧЫЦЬ ПУСТАЗЕЛЛЕ

Рэзалюцыя менскага гарадскога партактыва

па дакладу таварыша ГІКАЛО аб выніках чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б)

Заслухаўшы і абмеркаваўшы даклад тав. **Гікало** «Аб выніках чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б)», актыў менскай гарадской партыйнай арганізацыі цалкам і поўнасцю адабрае большэвіцкія рашэнні чэрвеньскага пленума і прымае іх да няўхільнага кіраўніцтва і выканання.

Рашэнні чэрвеньскага пленума ЦК, узбройваючы ўсю партыю і шырокія масы рабочых і калгаснікаў баявой праграмай дзеяння па забеспячэнню і рэалізацыі высокага ўраджаю, з усёй сілай яшчэ і яшчэ раз ставяць перад кожнай арганізацыяй у цэнтры ўвагі рэволюцыйную пільнасць — гэты партыйны закон, гарантыю нашых далейшых перамог.

Партыйны актыў з усёй сілай падкрэслівае, што рашучыя перасцярогі, зробленыя пленумам ЦК партыйным і совецкім арганізацыям супроць недаацэнкі труднасцей, прадстаячых уборачнай і загатоўчай кампаніі і захаплення дасягнутымі поспехамі, маюць выключнае значэнне і вострасць для КП(б)Б і асабліва яе менскай арганізацыі, працуючых ва ўмовах прыгранічнай рэспублікі, дзе разгромлены, але недабіты класавы вораг, скарыстоўваючы апартуністычнае благадушша і ратазейства асобных членаў партыі, можа наносіць асабліва сур'ёзную шкоду магутнасці пролетарскай дыктатуры.

Партыйны актыў адзначае маючаеся ўжо зараз адставанне Менскага раёна ў прапалачнай кампаніі, што з'яўляецца рэзультатам наяўнасці самасупакоенасці раду раённых арганізацый і МТС (калгас імя ДПУ, **Строчыцкага** сельсовета, калгас «Перамога», Папер-

нії (наяўнасць 2-х МТС, насычанасць сельскагаспадарчымі машынамі, цягавай сілай), партыйны актыў лічыць, што тэрмін касавіцы ранніх каласавых культур (жыта, пшаніца, авёс, ячмень) можа ва ўмовах Менскага раёна быць скарочан да 13—15 дзён. Выходзячы з гэтага, сельсоветы, МТС, соўгасы і калгасы павінны распрацаваць канкрэтныя планы з тым, каб максімальна скарыстаць машыны, рабочую і цягавую сілу з улікам усіх «дробязей» (падрыхтоўка грабель, калёс, вяровак), скончэнне сенакашэння і не менш 50 проц. плана сіласавання да пачатку масавай уборкі хлябоў з тым, каб у максімальна сціслыя тэрміны забяспечыць добраякасную ўборку ўраджаю без страт.

Шэфскія арганізацыі павінны аказаць канкрэтную дапамогу падшэфным калгасам пасылкай лепшых ударнікаў у дапамогу калгасам па разгортванню масавай работы ў часе ўборачнай і загатоўчай кампаніі.

Партарганізацыі заводаў ім. **Варашылава,** імя **Кірава,** «**Ударнік**», МТМ, аўтарамонтнай станцыі павінны арганізаваць аказанне тэхнічнай дапамогі калгасам у правядзенні якасцi рамонту малатарань, трактароў, аўта-транспарту і іншага ўборачнага інвентару.

Гістарычныя указанні тав. **Сталіна** аб тым, што «кадры вырашаюць усё» і рашэнні пленума абавязваюць кожную партарганізацыю ўзняць на новую вышыню партыйную работу ў горадзе і вёсцы, выхоўваючы людзей у барацьбе з труднасцямі дапамагаць людзям, прасоўваць, вывучаючы іх, весці далейшую глыбокую ра-

сур'ёзнейшым папярэджаннем для ўсёй партыі і асабліва для менскай пагранічнай партарганізацыі, тым больш, што і ў менскай партарганізацыі маюць месца факты прамога палітычнага і бытавога разлажэння сярод асобных членаў партыі (справа Попе — Белдрэў, справа «Загатжывёлы», справа Рудзіна — Наркомсувязі).

Рашэнне пленума ЦК па справе Енукідзе абавязвае кожную партыйную арганізацыю і кожнага комуніста яшчэ больш павысіць сваю партыйную пільнасць і ўзняць на выключную вышыню якасць партыйна-арганізацыйнай работы, сістэматычна правяраючы, вывучаючы і вырошчваючы большэвіцкія кадры, рашуча перамагаючы «сезоннасць» у справе прапаганды гісторыі большэвізма.

Партыйны актыў з задавальненем адзначае рашэнне ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б аб стварэнні ў Менску раённых камітэтаў партыі, што яшчэ больш наблізіць партыйнае кіраўніцтва да пярвічных партыйных арганізацый, значна палепшыць пастаноўку ўнутрыпартыйнай работы, узніме на новую ступень справу выхавання і вырошчвання партыйных кадраў, ва многа раз узмоцніць боездольнасць менскай партарганізацыі.

Выключнае значэнне для менскай партарганізацыі мае няўхільнае выкананне рашэнняў ЦК аб прывядзенні ў парадак «партыйнай гаспадаркі», дабіцца на справе такога парадку, каб ворагі партыі і жулікі не маглі карыстацца партыйным білетам у сваіх подлых мэтах.

Узброеныя большэвіцкімі рашэннямі чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б), яшчэ больш згуртоўва-

Аб партыйнай вучобе і падрыхтоўцы прапагандыстаў у летні перыяд

Пастанова бюро ЦК КП(б)Б

ЦК КП(б)Б адзначае, што ў рабоце партыйных школ і гурткоў яшчэ не зжыт рад недахопаў, буйнейшым з якіх з'яўляецца зацяжка ў скончэнні праграмы, што стварае ў радзе раёнаў (Лагойск, Заслаўль і інш.), толькі што прыступіўшых да вывучэння пасляокцябрскага перыяда, пагрозу зрыву скончэння праграмы і вывучэння важнейшага перыяда гісторыі партыі.

ЦК адзначае, што падрыхтоўка і перападрыхтоўка прапагандыстаў у радзе раёнаў (Мсціслаўль, Талачын) разгортваецца нездавальняюча — арганізуюцца прапагандысцкія курсы «наогул», занадта кароткатэрміновыя (10—15 дзён). Ёсць факты бескллапотных адносін да падрыхтоўкі прапагандыстаў, не зжыта яшчэ «сезоннасць» у падрыхтоўцы прапагандыстаў і т. д.

Лічачы зусім недапушчальнымі тэндэнцыі «сезоннасці» ў партыйнай прапагандзе, як гэта адзначана ў рашэнні ЦК ВКП(б), у падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў, калі партыйная вучоба ў летні перыяд згортваецца і адсутнічае сістэматычная падрыхтоўка прапагандыстаў на працягу ўсяго года, — бюро ЦК КП(б)Б пастанаўляе:

1. Прапанаваць усім гаркомам і райкомам КП(б)Б палажыць у аснову работы па марксісцка-ленінскаму выхаванню пастанову ЦК ВКП(б) «Аб прапагандысцкай рабоце ў бліжэйшы час».

2. Прапанаваць усім гарадскім і раённым партарганізацыям, не запускаючы гонкі і паперова-фар-

Пры падвядзенні вынікаў партыйнай вучобы ў кожнай школе неабходна вывучыць і падагуліць работу кожнага прапагандыста, яго ўменне па-большэвіцку выхоўваць і вырошчваць комуністаў, змагацца за ідэйную чыстату большэвіцкай прапаганды, яго веданне і вывучэнне слухачоў партыйнай школы і гуртка.

Абавязаць усе ГК і РК на аснове гэтага скласці падрабязныя характарыстыкі на кожнага прапагандыста і прадставіць іх у культпроп ЦК КП(б)Б.

4. ЦК прапануе ў арганізацыі вучобы ў летні перыяд у школах і гуртках, скончыўшых поўнасцю сваю праграму, кіравацца дырэктыўнымі ўказаннямі ЦК ВКП(б).

5. Надаючы выключнае значэнне пытанню падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прапагандыстаў, ЦК абавязвае ГК і РК у летні перыяд разгарнуць падрыхтоўку і перападрыхтоўку прапагандыстаў, асабліва па гісторыі партыі і ленінізму, падышоўшы з выключнай увагай і сур'ёзнасцю да арганізацыі прапагандысцкіх курсаў.

Побач з арганізацыяй курсаў прапагандыстаў ЦК абавязвае ўсе партарганізацыі максімальна скарыстаць і іншыя формы падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прапагандыстаў, асабліва з партыйнага актыва (гурткі і семінары па падрыхтоўцы прапагандыстаў і інш.), ліквідаваўшы сезоннасць у падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы прапагандыстаў.

6. Зацвердзіць план падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прапагандысцкіх кадраў, прадстаўлены

Паглядзіце на палі Асвейскага, Свяцілавіцкага, Расонскага і Журавіцкага раёнаў. Яны прадстаўляюць сабою суцэльнае жоўтае мора. Зялёны лён, пшаніца, авёс утапаюць у пышных развесістых лісцях свірэпкі.

Кіраўнікі-ж гэтых раёнаў Сердзюкоў, Мартынаў, Леўшукоў, Наўмёнак, Чумакоў, Партноў, Данцыгер, Себясевіч яшчэ да гэтага часу ўсё захапляюцца поспехамі веснавой пасеўнай кампаніі і нічога канкрэтнага не зрабілі, каб знішчыць пустазелле.

У большасці-ж калгасаў гэтых раёнаў пашыраны антыпартыйныя куляцкія «тэорыйкі» і практыка «непрацiўлення злу», настроі, што ў гэтым годзе нам няма чаго баяцца пустазелля. І гэтым антыдзяржаўным, антыпартыйным настроям і практыцы не даецца рашучы адпор.

Відаць, кіраўнікі раёнаў забылі важнейшую ўмову барацьбы за высокі ўраджай—барацьбу з пустазеллем. Усе разважанні, цыркуляры, якія сыплюцца з адстаючых раёнаў у калгасы і сельсоветы, ператвараюцца ў фількіну грамату, у простую балбатню, якая перашкаджае барацьбе за высокую ўраджайнасць. Аб тым, што настроі самасупакоенасці, настроі «шапкамі закідаем» характэрны не толькі для раёнаў, занесеных на чорную дошку, але і для значнага ліку іншых раёнаў, сведчаць такія факты:

У мінулым годзе на 15 чэрвеня па ўсёй БССР было прапалата 98 проц. каласавых. У гэтым-жа годзе прапалата толькі 59 проц.

Нецярпімым і проста злачынным з'яўляецца тое, што мы не закончылі нават першай прапопкі ільну.

Па ўсіх без выключэння паказальніках, у тэмпах значна адстаем ад мінулага года. А для такога ганебнага адставання ў нас няма і не можа быць ніякіх апраўданняў. Возьмем к прыкладу такія раёны, як Бабруйскі і Журавіцкі, Багушэўскі і Расонскі. Бабруйскі і Багушэўскі выходзяць на перадавое месца, заносяцца на чырвоную дошку, а Журавічы і Расоны не злазяць з чорнай дошкі. Умовы, як быццам аднолькавыя. Па клімату таксама амаль нічым не адрозніваецца адзін раён ад другога.

Дык у чым-жа справа? Чаму перадавыя раёны ў рэспубліцы з поспехам выконваюць прапопку і іншыя сельскагаспадарчыя работы і чаму адстае рад раёнаў? Уся справа ў жывых людзях, справа ў кіраўніцтве імі. Кіраўнікі перадавых раёнаў, уся партыйная арганізацыя сапраўды па-большэвіцку мабілізавалі ўсю масу калгаснікаў на барацьбу за высокі ўраджай. Партыйна-масавая выхаваўчая работа забяспечыла магутнае разгортванне сацыялістычнага спаборніцтва на калгасных палях, і гэта рашыла поспех.

Кіраўнікі перадавых раёнаў не дэкламуюць, не заклінаюць, а па-большэвіцку кіруюць масамі. Гэтага якраз і не хапае ў адстаючых раёнах. Мы не можам цярпець далей такога становішча. Нельга дапусціць, каб праца чэсных калгаснікаў, укладзеная ў веснавыя пасеўныя работы, прапала марна з-за пустазелля.

Той, хто не іразумее гэтага, не змагаецца з пустазеллем, не мабілізуе масы на завяршэнне прапопкі, той наносіць велізарную шкоду калгаснаму будаўніцтву. Тэмпы прапалачных работ павінны быць крута ўзняты. Мы маем усе магчымасці, каб у бліжэйшыя дні па ўсіх раёнах, калгасах, соўгасах поўнасцю завяршыць прапопку ільну і каласавых і прыступіць да паўторнай прапопкі ільну.

БССР атрымала вышэйшую ўзнагароду ўрада — ордэн Леніна. Гэта абавязвае кожнага сакратара райкома, старшыню райвыканкома, старшыню сельсовета, калгаса, кожнага калгасніка працаваць так, каб з гонарам апраўдаць гэту высокую ўзнагароду.

У ордэнаноснай рэспубліцы не павінна быць адстаючых раёнаў, сельсоветаў, калгасаў.

З дня ў дзень павышаючы тэмпы прапопкі, трэба выключную ўвагу звярнуць на якасць прапалачных работ. Нельга дапусціць такога становішча, калі праз два-тры дні «прапопкі» поле зноў зарастае пустазеллем. Ад гэтага наносіцца вялікая шкода дзяржаве і калгаснікам. Разбазарваюцца ўпустую працадні, не скарыстоўваецца рацыянальна рабочая сіла, а ўсё разам узятае прыводзіць да значных страт ураджаю. Якасць прапалачных работ патрэбна нязмерна высока падняць, мабілізуючы ўсю масу калгаснікаў на паспяховае завяршэнне прапопкі. Трэба размеркаваць сілы так, каб не ўпускаць ні адзін з відаў сельскагаспадарчых работ. Сенакашэнне, акучка бульбы, падняцце папараў і цаліны, рамонт сельскагаспадарчага інвентару — усё гэта павінна праводзіцца адначасова. І тут правільная расстаноўка сіл, правільная арганізацыя працы вырашаць поспех справы.

Зараз па ўсіх партарганізацыях ідзе абмеркаванне рашэнняў чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б). У гэтым велізарнай палітычнай важнасці рашэнні пленума ЦК запісана: «Замацаванне поспехаў веснавой сяўбы патрабуе неаслабнай барацьбы партыйных і совецкіх арганізацый калгасаў і соўгасаў за збор высокага ўраджаю, шляхам своечасовай прапопкі пасеваў для ліквідацыі пустазелля, знішчэння сельскагаспадарчых шкоднікаў і арганізацыі ўборкі без страт і ў найкарацейшы тэрмін». Гэта рашэнне пленума ЦК ВКП(б) з'яўляецца баявой праграмай работы кожнай партыйнай і совецкай арганізацыі, кожнага калгаса. І трэба прыкласці ўсе сілы к таму, каб рашэнні пленума ЦК ВКП(б) з гонарам выканаць.

Барацьба за высокі ўраджай рашаецца зараз высокаякасным правядзеннем палявых работ.

Да ўсенароднага свята — 15-годдзя вызвалення БССР ад белапалякаў і дня ўручэння БССР ордэна Леніна — наша рэспубліка павінна прыйсці з высокімі паказальнікамі па ўсіх відах работ.

Для гэтага ў нас ёсць усе магчымасці.

І гэта мы абавязаны ва што-б там ні стала зрабіць.

нянскага сельсовета, калгас «**Большэвік**», **Плыгараднага** сельсовета, соўгас «1 Мая».

Гэтыя трывожныя сігналы абавязваюць партыйныя, совецкія і шэфскія арганізацыі, праўленні калгасаў і ўсіх калгаснікаў, неадкладна рэалізуючы рашэнні пленума ЦК ВКП(б), ліквідаваць гэта ганебнае адставанне, зрабіўшы неабходныя большэвіцкія вывады для практычнай арганізацыі і правядзення ўборкі і загатовак.

Улічваючы, што калгасы Менскага раёна маюць спрыяючыя ўмовы для паспяховага правядзення ўборачнай і загатоўчай кампанію па растлумачэнню і рэалізацыі сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі, высоўваць на кіруючую работу лепшых калгаснікаў-актывістаў, павышаючы ў іх большэвіцкую пільнасць супроць прошукаў класавых ворагаў.

Партыйны актыў аднадушна адабрае рашэнне пленума ЦК аб вывадзе Енукідзе са складу ЦК ВКП(б) і выключэнні яго з партыі за палітычнае і бытавое разлажэнне.

Рашэнне пленума ЦК «Аб службовым апараце сакратарыята ЦВК СССР і А. Енукідзе» з'яўляецца

любімага правадыра і настаўніка, роднага Сталіна, большэвікі горада Менска, павышаючы сваю рэвалюцыйную пільнасць, будуць і надалей з неаслабнай энергіяй весці барацьбу з усімі ворагамі партыі, з двурушнікамі, гнілымі ліберапамі і прымірэнцамі да класавага ворага, з тымі, хто аблягчае работу класавага ворага, хто парушае дысцыпліну дзяржавы і ганьбіць высокае званне байца вялікай партыі **Леніна—Сталіна.**

Няхай жыве ленінска-сталінскі ЦК ВКП(б)!

Няхай жыве наш родны таварыш **Сталін!**

печыць поўнае скончэнне праграмы на ўсёй сетцы партыйнай асветы, складаўшы каляндарны план работы кожнай партыйнай школы і гуртка, згодна ўказанням аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б.

3. ЦК прапануе ўсім гарадскім і раённым партарганізацыям ў кожнай школе і гуртку пасля скончэння ім сваёй праграмы, правесці праверку ўсваення праграмы і палітыкі партыі, праверыўшы ідэйны рост кожнага комуніста, не дапускаючы ў гэтай справе момантаў аказёньвання, школярскіх метадаў праверкі, экзаменаў і т. д.

культпропу ЦК і РК КП(б)Б забяспечыць поўнае яго выкананне.

Абавязаць культпроп ЦК КП(б)Б звярнуць асаблівую ўвагу на падрыхтоўку і перападрыхтоўку штатных прапагандысцкіх кадраў і кіраўнікоў прапагандысцкіх семінараў.

7. Адзначаючы значнае ўцягненне раённага партактыва ў прапагандысцкую работу, ЦК лічыць, што вучоба самога райпартактыва разгорнута ў радзе раёнаў усё яшчэ недастаткова і абавязвае ўсе ГК і РК дабіцца рашучага зруху ў гэтай галіне.

Апетыты драпежнікаў разгараюцца

Услед за Манчжурыяй Японія захапляе Паўночны Кітай і Унутраную Манголію

ШАНХАЙ, 18 чэрвеня. (БЕЛТА). Паслядоўна ажыццяўляючы праграму захвату Паўночнага Кітая і Унутранай Манголіі, японцы прад'явілі новыя патрабаванні Кітаю, скарыстаўшы правакацыйны напад на японскіх салдат правінцыі Чахара.

Паводле слоў газеты «Шанхай майніці», якімсьці кітайска-японскім дагаворам забаронена павелічэнне кітайскіх войск на манчжурскай граніцы і ўстаноўлена права японскай арміі прадпрымаць самастойныя дзеянні ў выпадку парушэння кітайскімі ўладамі гэтага пагаднення. «Абараняючы святасць дагавору,—піша газета,—квантунская армія прад'явіла кітайскім уладам новыя патрабаванні, у якіх гаворыцца, што чахарскі інцыдэнт (напад на японскіх салдат) больш сур'ёзны, чым пытанне аб Хэбэі, бо губернатар Чахара Сун Чжэ-юань непасрэдна адказны за зневажанне японскай арміі».

Войскі Сун Чжэ-юаня павінны быць выведзены з Чахара. Сун Чжэ-юань павінен прынесці асабістае прабачэнне за зневажанне японскай арміі. Салдаты, удзельнічаўшыя ў нападзе, падлягаюць найстражэйшаму пакаранню.

Пералічыўшы гэтыя патрабаванні, газета заўважае, што «невыкананне патрабаванняў пацягне ва сабой самастойныя дзеянні квантунскай арміі».

***

ТОКІО, 18 чэрвеня. (БЕЛТА). Чанчуньскі карэспандэнт агенцтва «Сімбун рэнго» паведамляе, што 17 чэрвеня адбылася важная нарада штаба квантунскай арміі, якая абмяркоўвала пытанне аб канфлікце ў Чахары. Нарада, паводле слоў карэспандэнта, «канстатавала, што Сун Чжэ-юань сістэматычна парушае пагадненне, заключанае з нанкінскім урадам, і рашыла, па-першае, разглядаць Сун Чжэ-юань не як старшыню чахарскага правінцыяльнага ўрада, а як бандыта; па-другое, патрабаваць ад нанкінскага ўрада пакарання Сун Чжэ-юаня, і па-трэцяе, у выпадку, калі нанкінскі ўрад не дасць здавальняючага адказу на японскія патрабаванні, у прыватнасці аб поўным падаўленні антыяпонскага руху ў Чахары, прыняць рашучыя меры аж да выгнання войск Сун Чжэ-юаня з Чахара.

Бейпінскі карэспандэнт агенцтва «Дэмпо цусін» тэлеграфуе аб росце «руху» за ўстанаўленне «незалежнага» ўрада ў Паўночным Кітаі з уключэннем у тэрыторыю гэтага ўрада правінцыі Хэбэй, Чахар Шаньсі і Суйюань. Главой гэтага ўрада намячаецца вядомы японафіл—старшыня шансійскага ўрада генерал Ен Сі-шань. Гэты «рух»,—піша карэспандэнт,— «цалкам адпавядае імкненню Японіі і Манчжоу-Го арганізаваць буферную дзяржаву паміж Манчжурыяй і Манголіяй— з аднаго боку, і Кітаем—з другога».

***

ЛОНДАН, 18 чэрвеня. (БЕЛТА). Як паведамляе цяньцзінскі карэспандэнт агенцтва «Брытыш юнайтэд прэс», спецыяльная японская місія, узначальваемая палкоўнікам Окідо (начальнік манчжура-мангольскага сектара ваеннага міністэрства), выехала ў Тайяньфу для таго, каб прапанаваць Ен Сі-шаню (губернатару Шаньсі) узяць на сябе кантроль над чатырма правінцыямі—Шаньсі, Хэбэй, Суйянь і Чахар.

Французская компартыя патрабуе рашучых мер супроць фашыстаў

ПАРЫЖ, 19 чэрвеня. (БЕЛТА). У сувязі з фашысцкімі выступленнямі, якія адбываліся ў апошні час ва Францыі, парламенцкая фракцыя радыкал-соцыялістаў прыняла ўчора рашэнне патрабаваць ад урада ўключэння ў парадак дня палаты яшчэ да роспуску парламента абмеркавання даклада Рукара аб падзеях 6-га лютага і даклада Шовена аб дэманстрацыях і маніфестацыях, якія адбываліся па вуліцах і ў публічных мясцах.

Выступіўшыя на пасяджэнні радыкал-соцыялісцкай фракцыі дэпутаты П'ер Кот, Мазе, Гастон Мартэн і інш. звярнулі ўвагу на тое, што выступленні фашысцкіх арганізацый на працягу апошніх тыдняў ва Францыі і Алжыры насілі ярка выражаны ваенны характар.

Узгадняльная камісія комуністычнай і соцыялістычнай партый публікуе сёння зварот, накіраваны супроць фашысцкіх арганізацый. У звароце ўказваецца, што фашысцкія лігі маюць уласную авіяцыю, аўтамабілі, сучаснейшае ўзбраенне. Комуністычная і соцыялістычная партыі, — гаворыцца ў звароце, — рашылі патрабаваць ад урада і палаты дэпутатаў неадкладнай канфіскацыі зброі, якая знаходзіцца ў руках фашысцкіх арганізацый.

Пратэст урада СССР супроць антысовецкага артыкула адмірала Стырлінга

ВАШЫНГТОН, 19 чэрвеня. (БЕЛТА). Паўпрэд СССР тав. Траяноўскі ад імя совецкага ўрада заявіў памочніку дзяржаўнага сакратара Муру пратэст супроць апублікавання антысовецкага артыкула адмірала Стырлінга ў друку Хэрста.

Памочнік дзяржаўнага сакратара Мур заявіў, што морскае міністэрства ўжо ўказала, што яно лічыць непрыстойным публікацыю падобных артыкулаў афіцэрам амерыканскага ваеннага флота.

Запасныя часткі—машынам

Зводка аб адгрузцы запасных частак да сельскагаспадарчых машын па заводах БССР на 20 чэрвеня 1935 г. (у процантах)

Прадпрыемствы	Дэталі	Проц. выкан.
«Чырвонае адраджэнне» (Магілеў)	Глебаапрацоўчыя	99,8
	Пасеўныя	97,2
	Уборачныя	97,6
«Пролетарый» (Гомель)	Уборачныя	95,0
	Малацільныя	66,7
«Пролетарскі молат» (Барысаў)	Уборачныя	86,6
«Рухавік рэволюцыі» (Гомель)	Уборачныя	80,8
	Малацільныя	63,2
«Чырвоны металіст» (Віцебск)	Глебаапрацоўчыя	99,2
	Уборачныя	31,5
	Малацільныя	66,6
Завод імя Сталіна (Бабруйск)	Глебаапрацоўчыя	78,1
	Малацільныя	40,3
«Чырвоны барэц» (Орша)	Уборачныя	57,4

ЗАЎВАГА: Тэрмін адгрузкі запасных частак да ўборачных машын канчаецца 1 ліпеня.

БЕЛСЕЛЬГАССНАБ.

ПАПРАЎКА

У змешчанай ва ўчарашнім нумары «Звязды» пастанове камісіі па соцыялістычнаму спаборніцтву з Заходне-Сібірскім краем і Заходняй вобласцю па віне рэдакцыі дапушчаны скажэнні.

У восьмым пункце трэба чытаць: камісія папярэджвае кіраўніцтва Лагойскага раёна (сакратар РК КП(б)Б **Цэлінгольд**, старшыня РВК **Клімаў**), Мсціслаўскага (сакратар РК КП(б)Б **Штэйнгарт**, старшыня РВК **Рай**) і т. д.

Партыйнае будаўніцтва

ЗАБЫТЫЯ КОМУНІСТЫ

Комуніст Дзінерштэйн працуе ў Менскай арцелі «Зорка». Ён быў вельмі здзіўлен, калі мы яго наведалі і запыталі пра яго жыццё і работу. За апошнія паўтара года ніхто не цікавіўся як ён жыве, што яго хвалюе і радуе. У гаркоме ён лічыцца комуністам-адзіночкай і ўся сувязь яго з райкомам заключаецца ў тым, што ён прыходзіць ва ўчотны аддзел і плоціць членскія ўзносы. Калі адзін раз Дзінерштэйн уздумаў даведацца, які інструктар яго абслугоўвае, то гэтага высніць не ўдалося.

У такім-жа становішчы і комуністка Ласавік. Яна, як і Дзінерштэйн, працуе старшынёй інвалiднай арцелі ў сістэме Беларускага кааператыўнага саюза інвалідаў. Ласавік 10 год працавала на Менскім хлебазаводзе. Потым, як вылучэнка працавала старшынёй заўкома мясакамбіната. Яна зраслася з партыйнай арганізацыяй. З становішчам комуніста-адзіночкі ёй было-б лягчэй мірыцца, калі-б ёю цікавіліся, дапамагалі, але гэтага няма. «Адчуваю, што адрываюся ад партыйнага жыцця і гэта хвалюе мяне», — гаворыць яна.

Комуністы-адзіночкі **Дзінерштэйн** і **Ласавік** сталі адчуваць свой адрыў ад партыйнага жыцця, сваю палітычную адсталасць і горш за ўсё, што імі ніхто не цікавіцца, і яны самі сталі наведваць партыйныя заняткі партгрупы апарата Белкаапінсаюза ў якасці «добраахвотных» слухачоў, хоць іх ніхто туды не прымацоўваў.

У такім становішчы не толькі гэтыя таварышы. У радзе арцелей Беларускага кааператыўнага саюза інвалідаў працуюць комуністы-адзіночкі. Яны прадастаўлены самі сабе.

Правільна выразіў становішча гэтых таварышоў комуніст **Рыдзеўскі з арцелі «Чырвоны трыкатажнік»**.

«Працаваць прыходзіцца сярод інвалідаў, — гаворыць ён, — фізічнае становішча якіх не можа не адбівацца на іх настроях. І комуністу, які не мае падтрымкі, часта прыходзіцца цяжка. Вельмі нервуешся, калі адчуваеш сваю адарванасць ад партыйнай арганізацыі».

У пераплётнай арцелі № 2 ёсць партыйная група. Але гэта «дробнае» прадпрыемства, якое не карыстаецца ўвагай. Гэтым тлумачыцца, што партгрупа не праяўляе ніякіх прызнакаў жыцця, што комуністы нідзе не вучацца, што прамова тав. **Сталіна** на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі яшчэ і цяпер не прапрацавана.

Часта бывае так, што аддаўшы ўсю ўвагу буйным партарганізацыям, забываюць пра больш дробныя і зусім забываюць пра комуністаў-адзіночак. Так атрымалася з комуністамі, якія працуюць у менскіх інвалідных арцелях. Яны аказаліся забытымі. А якраз гэтыя комуністы найбольш востра адчуваюць патрэбу ў дапамозе з боку партарганізацыі.

ФРЫД.

АБ СПІСКАХ І ЖЫВЫХ ЛЮДЗЯХ

Здаўна вядзецца ў Брагіне так, што комуністаў райком партыі ведае больш за ўсё па спісках ды па картках, у якія па некалькі год ніхто не заглядваў, а спіскі — яны, вядома, папяровыя і часта вельмі падводзяць.

У спісках, напрыклад, напісана, што старшыня Лубяніцкага сельсовета т. Садчанка Іван з'яўляецца членам партыі, з ім заўсёды і размовы вядуць, як з членам партыі; або вось напісана далей, што ў калгасе «Чырвоная гаспадарка», Малажынскага сельсовета, працуе парторгам... кандыдат партыі Дарафееў Рыгор (?!). Але-ж гэта толькі па спісках, на справе-ж — зусім іншае. На справе старшыня сельсовета Садчанка не мае партыйнага білета з 1933 года. З гэтага-ж часу ён не плоціць членскіх узносаў. «Парторг» Дарафееў, які ў раёне лічыцца кандыдатам, нават не мае кандыдацкай карткі, паўтара года не плоціць партыйных узносаў.

Або возьмем такія факты, якія таксама красамоўна гавораць аб стане «партыйнай гаспадаркі». У Брагінскай партарганізацыі ў 1932 годзе некага Прахарэнка выключылі з партыі. Але ў сябе, у калгасе, ён лічыцца членам партыі, «щеголяет» партыйным білетам, якога ад яго не адабралі. Наогул у райкоме не зусім добра ведаюць комуністаў, хоць іх у раёне набіраецца крыху больш за сотню. Мы не будзем ужо тут гаварыць аб спачуваючых, спіскаў якіх да апошніх дзён райком не меў.

Наркамат асветы не так даўно

Калі парторг узваліў на сябе усю работу

Парторг соўгаса «Ўздзянка» тав. **Бельскі** працуе механікам соўгаса. Апрача асноўнай сваёй работы і работы ў якасці парторга Бельскі выконвае яшчэ пяць грамадскіх нагрузак. Ён і сакратар ячэйкі Асоавіяхіма, і старшыня вытворчага суда, і касір рабачкома (як член рабачкома) і старшыня ячэйкі ЗОТ, і член райвыканкома і сельсовета.

У складзе пяці членаў і канды-

Бельскі.—Ды хоць я і дам, дык усе роўна яны не выканаюць.

Загружанасць парторга шматлікімі нагрузкамі прыводзіць да таго, што нідзе нічога не робіцца. У рэзультаце за ўвесь час свайго існавання партгрупа прыняла ў спачуваючыя толькі аднаго чалавека. Дрэнна таксама пастаўлена партыйная вучоба. Кандыдацкая школа зусім развалілася, а школа па вывучэнню гісторыі ВКП(б)

Часці Чырвонай арміі вышлі ў лагеры. НА ЗДЫМКУ: лагер №-скай часці Менскага гарнізона.

Фото В. ЦЕСЛЮКА (Белдзяржкінохроніка).

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Два пісьмы ў рэдакцыю

Яны ішлі рознымі шляхамі. Сышліся на адным шляху—у віцебскую школу ФЗВ Народнага камісарыята ўнутраных спраў, куды накіроўваюць непаўналетніх праваларушальнікаў і злачынцаў перавыхоўваюць працай.

Гэтымі днямі мы атрымалі ад двух выхаванцаў ФЗВ пісьмы. Прыводзім іх амаль поўнасцю, без усякай апрацоўкі. Дый апрацоўваць іх няма патрэбы. Гэта яркія чалавечыя дакументы, гавораць самі за сябе. Гэтыя пісьмы гавораць аб той выключнай увазе, якую аддаюць перавыхаванню наша партыя і ўрад маладога праваларушальніка, аб тым, як перарабляюцца людзі.

Выхаванец Леанід Ханіч знайшоў сваё месца. Ён атрымаў пуцёўку ў жыццё. Але ён не адзін. З гэтай школы выходзяць чэсныя, адданыя работнікі, людзі, гатовыя аддаць усё сваё жыццё за соцыялістычную радзіму, іх выхаваўшую.

Выхаванец А. М. не захацеў, каб у газеце падпісалі яго прозвішча. Ён сароміцца свайго мінулага. Але ён упэўнен у сваёй будучыні і ганарыцца ёй.

КОЖНЫ МОЖА БЫЦЬ УДАРНІКАМ

Мне семнаццаты год. Выхоўваўся я з малых год па дзетдамах, вучыўся на розныя спецыяльнасці: столяра, слесара, жывёлавода, штукатура-каменшчыка, электраманцёра і цяпер я буду вучыцца на кінамеханіка. Гэта спецыяльнасць будзе маёй апошняй спецыяльнасцю.

У 1933 годзе мяне адправілі з Амсціслаўскага дзетдома ў Менск. З Менска мяне паслалі ў фабзавуч «Стройуч», дзе я папаў на 6-месячныя курсы ў штукатурны цэх.

З 6 лютага па 14 мая я знаходзіўся ў гэтым ФЗВ «Стройуч». Прагулаў было шмат. Загадчыца

ЗНІШЧЫЦЬ ЗЛАЧЫННАСЦЬ СЯРОД ДЗЯЦЕЙ

У другой пяцігодцы мы павінны знішчыць усе класы, а з гэтым і злачыннасць сярод недарослых праваларушальнікаў, як астачу капіталістычнай сістэмы. Для гэтай мэты савецкая ўлада не шкадуе сродкаў і сіл. Замест рэфарматараў (як барысаўскі) адкрываюцца светлыя школы—ФЗВ. Такая школа ёсць у нас, у БССР, у горадзе Віцебску. Усё будаўніцтва школы каштуе звыш 3 мільёнаў рублёў. Школа разлічана на 600 чалавек. Цяпер яшчэ не зусім скончылі будаўніцтва, няма яшчэ столькі людзей. На кожнага выхаванца адпускаюць

Напярэдадні ўсенароднага свята

Садоўніцтва

Пятнаццатую гадавіну вызвалення БССР ад белапалякаў рабочыя, калгаснікі, усе працоўныя БССР будуць сустракаць велізарнымі перамогамі і дасягненнямі ва ўсіх галінах прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Адным з прыкладаў дасягненняў у развіцці нашай соцыялістычнай сельскай гаспадаркі можа служыць **садоўніцтва.**

У 1917 годзе на тэрыторыі сучаснай БССР пад пладовымі садамі лічылася плошча ў 23.000 гектараў, з іх у гаспадарках памешчыкаў і кулакоў каля 15.000 гектараў (65 проц.), астатнія 8.000 гектараў былі дробныя сялянскія садочкі ў 10—15 дрэў, сціснутыя хлявамі, на невялікіх кавалачках прысядзібных зямель. Найбольш прыкметны рост плошчы пад садамі ў даваенны час быў паміж 1908—1915 гг. У гэты час штогодныя закладкі новых садоў складалі па 400—500 гектараў. З 1887 па 1917 год — за трыццаць год — новых садоў было пасаджана 11.500 гектараў, што ў сярэднім складае па 380 гектараў у год. Сады закладаліся ў большасці выпадкаў прывазным пасадачным матэрыялам, бо свайго было вельмі мала.

Октябрская рэволюцыя стварыла бязмежныя магчымасці і ўмовы для самага шырокага развіцця гэтай высокатаварнай галіны сельскай гаспадаркі. Аб'яднанне аднаасобных сялянскіх гаспадарак у калгасы, арганізацыя МТС, стварэнне спецыяльных прыгарадных і прызаводскіх гаспадарак ОРС'аў, спажыўкааперацыі, выдзяленне садова-агароднага соўгастрэста і інш. — усё гэта з'явілася базай для найшырэйшага развіцця высокатаварнага садоўніцтва.

Першыя гектары новых садоў у калгасах і соўгасах БССР былі закладзены ў 1927 годзе па садачным матэрыялам, вырашчаных у пітомніках нашых соўгасаў. З 1927 да 1929 г., да пачатку першай пяцігодкі, у калгасах і соўгасах пасаджана новых дрэў 2.180 гектараў, за гады першай пяцігодкі — 17.650 гектараў, за першыя гады другой пяцігодкі — 5.170 гектараў, разам **за 8 год — 25.000 гектараў.** З 1927 па 1934 г. плошча пад садамі ў БССР пашырылася на **208** проц. (з 23 да 48 тысяч гектараў).

У даваенны час на тэрыторыі БССР не было ні адной навукова-даследчай установы па садоўніцтву. Зараз мы **маем даследчую пладова-ягадную станцыю,** якая займаецца вывучэннем і ўкараненнем у калгасы навейшай агратэхнікі пладова-ягадных культур; на свае палі станцыя сабрала з розных месц СССР і з замежных краін каля **2.500 відаў і гатункаў пладовых і ягаднікавых раслін,** на базе якіх метадамі **І. В. Мічурына** выводзяцца новыя пладовыя гатункі.

Наяўныя ў раёнах раённыя калгасныя школы кожны год выпускаюць сотні садоўнікаў-калгаснікаў. Садова-агародні тэхнікум дае штогод дзесяткі спецыялістаў-садаводаў сярэдняй кваліфікацыі для работы ў МТС, калгасах, соўгасах. Пры Беларускім сельскагаспадарчым інстытуце ў Горках рыхтуюцца спецыялісты-садаводы вышэйшай кваліфікацыі. У даваенны-ж час у Беларусі была толькі адна ніжэйшая школа па садоўніцтву, і тая не магла размясціць сваіх вучняў на працу і большая палова выязджала ў іншыя раёны.

Былое дробнае спажывецкае сялянскае садоўніцтва савецкай уладай ператворана ў высокатаварную галіну, якая служыць

ка» знаходзіцца дырэктар соўгаса тав. **Каранеўскі**, дырэктар спіртзавода тав. **Кузняцоў** і яго намеснік тав. **Мартасаў**.

Якія-ж партыйныя нагрузкі нясуць гэтыя тры члены партыі? Аказваецца, ніякай.

— Ды як-жа ім, дырэктарам, я дам нагрузкі? — здзіўляецца тав. Каранеўскі, Кузняцоў і Мартасаў, прыкрываючыся дырэктарскімі партфелямі, трымаюць сябе вяльможамі, забываючы, што яны адказваюць перад партыяй і перад сваёй парттрупай і як дырэктары і як комуністы ў першую чаргу.

ВАСЕРМАН.

прыслаў у якасці загадчыка дзесяцігадовай школы «члена партыі» Цітова. Той прышоў у райком, выкладыў партыйны білет — «бярыце на ўчот». У яго затрабавалі учотную картку, яе не аказалася. Пры бліжэйшым азнаямленні з гэтым «членам партыі» выяснілася, што ў Бягомльскім раёне ён выключан з радоў партыі, але партыйны білет пакінулі яму і ён аб'яўляе сябе членам партыі. Некалькі дзён таму назад гэта-ж шаўтарылася з Родавым, прысланым аддзелам кадраў упаўнаважанага Наркомсувязі ў якасці загадчыка раённага аддзела сувязі. У Родава аказалася на руках кандыдацкая картка без адзнак аб праходжанні чысткі, без учотнай карткі.

Можна-б яшчэ прывесці рад фактаў, але і гэтыя ясна гавораць аб тым, што ў партыйным доме Брагінскага райкома вялікі беспарадак.

ЛЕМЕШ, САБАЛЕНКА.

вымушана не дапусціць мяне да работы і я пашоў шлятца па гораду, па Віленскаму базару і трапіў пад ізаляцыю. Сустрэў міліцыянера, той спытаў дакумент, я паказаў вучнёўскую спраўку. Затрымаў. Дзіцячая камісія разглядала маю справу. І як я не выкручваўся, не! Еду ў віцебскі ФЗВ НКЮ тэрмінам на 1 год.

Як перайшоў наш ФЗВ у НКУС, знайшліся і кіраўнікі. На адзін з советаў калоніі я быў запрошан кіраўніком па-зашкольна - масавай работы тав. Глікманам. Узяліся за мяне. Вызначылі мяне загадчыкам клуба і чытальняй ФЗВ, а перад 1 Мая, бачачы, што я спраўляюся з работай, выбралі старшынёй камісіі па падрыхтоўцы да 1 Мая. І тут я не падкачаў.

Якім я стаў выхаванцам? Выхаванцам-ударнікам! Не верыце? На ўрачыстай частцы, прысвечанай дню 1 Мая, мяне прэміравалі граматай ударніка і 150 рублямі.

А! Цяпер вы верыце! Ну добра, калі так, дык выходзіць, што перавыхоўваць можна кожнага.

Выхаванец школы ФЗВ НКУС БССР г. Віцебска ХАНІЧ ЛЕАНІД.

звыш 2.000 руб. у год. Вядзецца культурная работа: працуюць гурткі—планерны, фізкультурны, паліт гурток і інш.

За паўтара года існавання школы 90 проц. выхаванцаў перавыхавана і яны сталі на правільны шлях. Школа дае веды сямігодкі: ёсць 6 класаў; 4 выхаванцы вучацца ў тэхнікуме, 3 выхаванцы навучаюцца на аўтакурсах. Пад кіраўніцтвам начальніка школы тав. Сорына і начальніка навучальнай часткі тав. Пятрушына работа па выхаванню дзяцей наладжана добра. Усякая работа выконваецца самімі выхаванцамі. Ёсць слясарныя і такарныя цэхі. Цяперашнія майстэрні — часовыя. Будуюцца новыя майстэрні са светлымі цэхамі. Самыя лепшыя ўдарнікі вучобы і майстэрні гэта: Ісачэнка, Шэўчэнка, Сцяпанаў А. і іншыя.

Выхаванцы дзякуюць партыю і яе правадыра тав. Сталіна, які паклапаціўся аб нас, парушальніках совецкага закона. Мы даем абяцанне і надалей вучыцца і выйсці карыснымі будаўнікамі соцыялізма.

Выхаванец школы ФЗВ НКУС БССР г. Віцебска А. М.

тутнай крыніцай калгаснай заможнасці. Пройдзе яшчэ 3—5 год і ў нас не будзе ні аднаго калгаса, ні аднаго соўгаса без саду. Совецкая Беларусь уся пакрыецца квітнеючымі садамі самых прыгожых дрэў. Такія поспехі магчымы толькі ў краіне рабочых і сялян, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, вялікага правадыра працоўных таварыша **Сталіна**.

Як не трэба праводзіць партсходы

6 гадзін. У гэты час закрыты сход партыйнай арганізацыі крычаўскага паравознага дэпо павінен быў пачацца, але нікога апрача часова выконваючага абавязкі партсорга тав. **Мезгачова** яшчэ няма.

Як падрыхтоўваўся сход? Як заявіў сам парторгу: «аб'яву павесілі ўчора і ўсе павінны ведаць». Але аказваецца, многія комуністы аб'явы не паспелі ўбачыць і аб сходзе даведаліся выпадкова, а некаторыя і зусім не ведалі. Парадак дня загадзя не быў абвешчан. Нават член парткома **Патапенка** не ведаў яго.

У 7 гадзін у маленькім, цесным габінеце парторга, дзе ледзь змясціліся 12 чалавек, пачаўся нарэшце сход. Першае пытанне—аб сталінскім паходзе. Слова атрымлівае старшыня ўчкома.

Ён гаворыць каля гадзіны, прыводзіць лічбы, колькі чалавек спаборнічае, колькі ўдарнікаў, прычым дае гэта ў агульна заводскім і цэхавым разрэзе. Дакладвае аб непаладках, аб тым, што паравозныя брыгады—народ вельмі цяжкі: спаборнічаюць, а дагавароў не пішуць, **яму ў учком не здаюць іх**. А потым—аб вытворчай рабоце дэпо. Дабаўляе крыху і самакрытыкі. Тэхвучоба не наладжана. 3112 прапаноў, унесеных рабочымі ў часе ўключэння ў вытворчы сталінскі паход, ажыццёўлена толькі каля 30 проц. і то самыя малазначныя.

Але Патапенка зусім абыходзіць пытанні партыйнай работы, не гаворыць аб тым, як партыйна-масавая работа садзейнічае разгортванню сталінскага паходу і як комуністы самі прымаюць удзел у гэтым паходзе.

Праўда, парторг падсобнага цэха тав. Тым некалькі паправіў дакладчыка. Ён прызнаўся, што партыйна-масавая работа вакол сталінскага паходу ў яго цэху разгорнута слаба, што ўказанне тав. **Кагановіча** аб арганізацыі чыткі газет не выканана.

Пасля некалькіх выступленняў у стылі «ёсць дасягненні і недахопы» старшынствуючы тав. Мезгачоў прапануе: спыніць спрэчкі і на аснове выступленняў парткому скласці рэзалюцыю. Прапанова сустракаецца агульным маўчаннем, і Мезгачоў пераходзіць ужо к чарговаму пытанню. Але раптам нехта напомніў пра рашэнні пленума ленінградскага гаркома партыі. Сходзяцца на «вычэрпваючым»—выбраць камісію і зацвердзіць складзеную ёю рэзалюцыю на гэтым-жа сходзе. Тры члены партыі з астаўшыхся 10 пакідаюць сход і ідуць складаць рэзалюцыю.

Наступнае пытанне парадку дня—самасправаздача комуніста **Абрамчанка.** Але Абрамчанка толькі тут на сходзе даведаўся, што стаіць яго самасправаздача. Парторг Мезгачоў яго супакойвае, ён дае «ўстаноўку»:

—Раскажы, як у цябе вытворчая работа ідзе, што перашкаджае ў рабоце і як ты выхоўваеш рабочых.

Абрамчанка прысвяціў сваю прамову дасягненням водаснабжэння і прызнаўся, што ніякай масавай работы ў цэху ён не праводзіць, тлумачыў гэта перагрузкай вытворчымі справамі.

Партком не паклапаціўся загадзя азнаёміцца з гэтым комуністам. Ніхто не зацікавіўся выясніць тут на сходзе, як ён працуе над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню. Тав. Абрамчанка вельмі адсталы комуніст. Ён не чытае газет, не гаворачы ўжо аб літаратуры, ён не наведвае партзаняткаў, не выконвае ніякай партнагрузкі. Сход не дапамог тав. Абрамчанку ўясніць, на што яму трэба звярнуць асаблівую ўвагу ў далейшым. Ніякіх прапаноў не прынялі.

Ясна, што пры такой падрыхтоўцы партыйны сход не можа з'явіцца школай большэвіцкага выхавання, бо комуністы ад гэтага схода нічога не атрымалі.

Р. ДОДЗІН.

АБ ШКЛОУСКІМ ПАРКУ І ЯГО ГАСПАДАРАХ

ШКЛОЎ. (Спец. кар. «Звязды»). Горад утапае ў зелені. Зялёным кальцом яго акружаюць лясы. Змейкай звіваецца сіняя істужка Дняпра, у сваіх водах адбіваючага стройныя сосны ўзбярэжнага бульвара. Найбольш прыгожая частка горада — гэта парк. Кожны кавалачак зямлі гэтага парка радуе і хвалюе сваім выглядам, сваёй натуральнай прыгожасцю. Вось бярозавая рошча, ліпавая рошча, яловы хмызняк, сасновы гай. Ад краю да краю парк прарэзваюць стройныя ліпавыя, кляновыя, топалевыя і сасновыя алеі. Дасканалае месца для адпачынку і забаў.

Звонкія песні рабочых рэхам раздаюцца ва ўсіх кутках парка. З бліжэйшых вёсак прыязджаюць у свабодныя дні, каб правесці час у парку. Шклоўчане ганарацца сваім прыгожым паркам, але страшна незадаволены ім. Гэтаму ёсць вельмі важкія прычыны.

У Шклове не маглі захаваць усю красату парка. Дарожкі ў ім зараслі травой. Дзе-ні-дзе стварыліся невысыхаемыя балоты. Парк не ачышчаецца гадамі і горы смецця растуць штодзённа. Абламаны і абшчыпаны хмызнякі. Агароджа парка нагадвае гнілы плот старых могілак. Нікому не забаронена ляжаць на траве, смяціць, зрываць галінкі з дрэваў. Насельніцтву не прывіваюцца свядомыя адносіны да грамадскага соцыялістычнага багацця.

Ніякай культурнай, фізкультурнай і мастацка-самадзейнай работы ў парку не праводзіцца. Для таго, каб вызваліць сябе ад лішніх клопатаў, парк і ўся яго гаспадарка спецыяльнай пастановай горсовета перададзены ў распараджэнне фабрыкі «Спартак» і даручана загадчыку комунаддзела Сумейко сачыць як «Спартак» выконвае свае «арандатарскія» абавязкі.

Але ў Сумейкі ёсць іншыя клопаты і наогул ён у парку рэдкі госць.

Здзіўляе, чаму гэта комсамольская арганізацыя не ўзяла шэфства над паркам. Яго-ж больш за ўсё наведвае моладзь, якая там вулзіцца, бо няма чым заняцца, няма атракцыёнаў, няма гульняў і не чуваць комсамольскіх зацейнікаў.

Можна прама сказаць: нязначнымі сродкамі можна было ператварыць гэта квітнеючае месца ў адзін з лепшых паркаў культуры і адпачынку ў нашай рэспубліцы. І на фабрыцы «Спартак», і на чыгуначнай станцыі мы чулі адну і тую-ж думку: «са здавальненнем на суботнік ачысткі парка сходзілі-б». Значыцца, ёсць магчымасць ачысціць ад гразі, выраўняць алеі, паставіць лаўкі і арганізаваць ахову гэтай культурнай каштоўнасці.

Але што зробіш з людзьмі, якія прывыклі да гразі і непарадкаў? Цярпяць-жа ў самым цэнтры Шклова невысыхаючыя балоты, якія абыходзяць кіраўнікі раёна. Цярпяць і тое, што насаджаныя па вуліцах дрэвы абламываюць, што паламаныя тратуары і масцікі не рамантуюцца, што развалiны крам на рынку псуюць увесь выгляд плошчы.

А колькі разоў цвердзілі ўсім аб культуры раённага цэнтра, аб знадворнай яго прыгожасці. Чаму-ж праз стагоддзе на доме № 100/23 па вуліцы Леніна і цяпер яшчэ вісіць такая шыльда «Здесь продаются петербургские, московские и другие газеты». А на домiку № 58, дажываючым свае апошнія дні, вокны якога ляжаць ужо на зямлі, прыбіта бляха ў сярэдзіне з двухгаловым арлом, а па краях славянскімі літарамі напісана: «Застраховано в Варшавском обществе. Основано 1870 году».

А такія «застраховано» на вельмі многіх дамах яшчэ красуюцца. І да новага тут адносяцца найбайна. У самым цэнтры горада шыльда: «Зубопехнiческая лабаратория», а на станцыі «дэжурный па станцыі», а па 1-й Совецкай вуліцы (№ 46)—«Мужеский портной»...

Варта толькі крышку ўвагі аддаць гэтым «дробязям», і Шклоў будзе самым прыгожым раённым цэнтрам рэспублікі. Па сутнасці-ж гэта не дробязі. Справа ідзе аб знадворнай адзежы нашага цудоўнага жыцця. І калі такі прыгожы парк прадастаўлен у распараджэнне ўсіх працоўных, то будзьце добры, кіраўнікі раёна, умейце быць гаспадарамі.

Н. ГАСМАН.

Сыны

Сыноў бацька сваіх кліча
На параду ў хату,
Урачыста, як-бы кліча
На якое свята.

І з павагаю пытае
Кожнага в асобку,
Кім з іх кожны быці хоча,
Якім жыць заробкам.

— Бо сыны мае, — так кажа,—
Жывіцё ў краіне,
Чалавечая дзе праца
На марна не гіне.

І сыны адказ трымалі
Перад бацькам родным,
А стараўся з іх быць кожны
Свайго бацькі годным.

***

Першы кажа: — Землі буду
Трактарам варочаць,
Каб рунелі, зелянелі,
Аж яснелі вочы.

Каб раслі ў рост чалавека
Жыта і пшаніца,
Каб аж госці к нам з-за свету
Ехалі дзівіцца.

***

Другі кажа: — На заводзе
Быць хачу даўно я,
Дзе чыгун ракою льецца,
Дзе звініць сталь звонам.

Будаваць буду дзень цэлы
Домны і мартэны,
Медзь і вугаль браць у дзела
Ад шахтаў падземных.

***

— Плаваць я пайду на мора, —
Сказаў гэтак трэці, —
Дзе «Чэлюскін» горда плаваў,
Дзе пурга, дзе вецер.

Ад халодных да гарачых
Мораў рэйс мой будзе,
Параход мой будзе грозна
Рэзаць хваляў грудзі.

***

Сын чацверты: — Хочу лётаць
Птушкаю крылатай,
Мерыць неба ў самалёце
Над тваёю хатай.

Арлянём сябе ў сне бачу,
Не знаю спакою...
Хачу быць я, мой ты бацька,
Лётчыкам-героем.

— Байцом буду я чырвоным, —
Пяты кажа гэтак, —
Сцерагчы граніцы — межы
Краіну Советаў.

Каб наш вораг пры нападзе
Сустрэнуў магілу.
Байцом буду, каб з мяне быў
Рад Сам Варашылаў.

***

А сын шосты: — Складаць песні
Буду колькі змогі.
Пра вялікія падзеі
Сталінскай эпохі.

Як працуем, як знішчаем
Здрадныя напасці,
Як будуем, як ствараем
Казачнае шчасце.

***

Так сыны адказ трымалі
З гонарам юначым,
Свае выказалі думкі
Не ўмелі йначай.

Большэвік быў іхні бацька,
Пролетарый родам,
Зведаў сушы, зведаў моры,
Бітвы і паходы.

ЯНКА КУПАЛА.

Аршаншчына. Ляўкі.
Чэрвень. 1935 г.

ПРЫВЯДЗІЦЕ У ПАРАДАК НАШЫ ЯСЛІ

Пісьмо ў рэдакцыю

Дзіцячыя яслі калгаса «Чырвоная Аўчаса», Слікэўскага сельсовета (Шклоўскі раён) знаходзяцца ў антысанітарным становішчы.

Пакой, у якім знаходзяцца дзеці, не аддзелен ад кухні. У пакоі цьмм і чад. Спецыяльна дзіцячых цацак няма. Няма рукамыйнікаў і ручнікоў. Замест ложкаў пабудавалі тапчаны.

У антысанітарным становішчы знаходзяцца калгасныя студні і лазні.

Санітарны ўрач склаў акт аб неабходнасці прывесці ў добры выгляд памяшканне ясляў і ачысціць студні і лазні. Але старшыня калгаса тав. Шляхтаў адмовіўся гэты акт падпісаць.

Е. КАЦ.

—о—

ДЛЯ ЧАГО ТАДЫ РАЙСЕЛЬГАССНАБ?

Пісьмо калгасніка

Вясной калгасы Хоцімскага раёна здалі заказ у райсельгасснаб на запасныя часткі, косы, сярпы.

Сельгасснаб абяцаў выканаць заказ своечасова і акуратна. Але гэта толькі абяцанні. Ні частак, ні заказаных прыладаў калгасы не атрымалі.

Упаўнаважаныя райвыканкома прапануюць старшыням калгасаў не спадзявацца на райсельгасснаб, а пасылаць сваіх людзей у Гомель за запаснымі часткамі.

Навошта нам адрывацца ад работы і ездзіць за часткамі, што-ж тады будзе рабіць сельгасснаб?

М. РАМАНЕНКА.

—о—

АДРАМАНТАВАЦЬ МЛЫН

Пісьмо студэнта

У калгасе «Чырвоны сцяг», Селішчанскага сельсовета, Гарадоцкага раёна, ёсць млын. Ён не працуе таму, што не адрамантаван камень.

Дзяржаўны план памолу зрываец...

Кантрактацыя і надзяленне бескароўных калгаснікаў цёлкамі, закупка і кантрактацыя цёлак для ферм па БССР

на 1 чэрвеня 1935 г.

(у процантах)

Раёны	Законтрактавана і надзелена бескароўных калгаснікаў	Законтрактавана для ферм
Быхаўскі	57,6	200,5
Чашніцкі	33,6	204,3
Прапойскі	44,0	149,6
Б.-Кашалеўскі	26,6	173,7
Старадарожскі	31,4	137,3
Жыткавіцкі	78,0	42,8
Бялыніцкі	29,4	135,0
Рудзенскі	69,0	45,5
Мазырскі	23,0	135,8
Нараўлянскі	45,6	80,0
Старобінскі	38,8	90,5
Талачынскі	27,3	110,6
Бабруйскі	33,8	96,1
Крупскі	18.7	121,9
Жлобінскі	50,0	54,8
Уздзенскі	31,0	89,2
Кіраўскі	39,0	72,3
Багушэўскі	26,1	96,6
Грэскі	45,7	49,3
Клімавіцкі	46,1	47,5
Бешанковіцкі	35,0	66,7
Слуцкі	34,3	67,2
Сіроцінскі	25,8	83,1
Менскі	35,8	62,1
Капыльскі	34,4	63,8
Сенненскі	26,3	78,8
Асвейскі	42,7	42,4
Чэрыкаўскі	18,3	90,4
Гарадоцкі	18,9	87,3
Аршанскі	19,1	85,9
Бягомльскі	32,3	55,8
Журавіцкі	15.4	88.0
Барысаўскі	17,6	83,3
Пухавіцкі	46,1	26,3
Дрысенскі	37,0	43,5
Полацкі	40,2	36,5
Лельчыцкі	34,6	45,7
Капаткевіцкі	42,5	31,6
Чырвонапольскі	20,6	69,7
Ветрынскі	46,8	14.3
Халопеніцкі	28,6	48,7
Віцебскі	35,1	35,2
Мехаўскі	40,2	24,3
Кармянскі	7,2	89.0
Асіпавіцкі	39,0	19,6
Плешчаніцкі	14.7	67,7
Расонскі	33,4	28.3
Заслаўскі	30,8	31,8
Дубровенскі	31,8	29.6
Уваравіцкі	16,8	58.8
Лёзненскі	40,9	8.5
Хойніцкі	29,8	29.5
Лагойскі	35,3	11,7
Петрыкаўскі	29,4	23.1
Суражскі	17,8	45,1
Магілеўскі	11,6	56.5
Дзяржынскі	34,7	29,6

У Кахеціі

(Ад спецыяльнага карэспандэнта „Звязды“)

Калі Зестафонь і Чыатуры эфектны сваёй прамысловасцю, калі Калхіда і Аджарыстан даюць мільён пяцьсот тысяч апельсінаў і лімонаў, калі Казбекскі раён дае краіне шэрсць і мяса, калі Гурыя і Чахва асвоілі цяжкую культуру—чай, тая частка Грузіі, якая завецца Кахеціяй, славіцца сваім хлебам.

Для таго, каб убачыць карэнную Грузію, трэба быць у Кахеціі—так было вырашана, і разам з грузінскім паэтам Ніка **Міцышвілі** наша брыгада наведала два асноўныя цэнтры Кахеціі—**Телаў і Сігнах**, гэта парадаксальнае злучэнне старыны, гісторыі і новага соцыялістычнага жыцця.

Карэнную Кахецію пачынаеш адчуваць тады, калі поезд мінае так званую Гарэ-Кахецію (знешнюю) і перад вамі адкрываюцца прасторы Шыда-Кахеціі. Галаваломныя зігзагі Ваенна-Грузінскай або Ваенна-Асецінскай дарогі ўступаюць тут месца шырокім палям, пакрытым пшаніцай і вінаградпікамі. Каля Телава знаходзяцца два класічныя месцы, якія славяцца сваімі натуральнымі вінамі—Цынандалі і Напорыцоі, два буйнейшыя вінаробчыя соўгасы Грузіі. Сігнах—цэнтр хлебаробства, у Сігнахскім раёне знаходзяцца Шыракі і якраз Шыракі—гэта цікавая тэма.

Спатканыя сакратаром райкома партыі тав. Артэмам **Цытліязе**, мы пабывалі ў маладым вінаградным соўгасе Хірса. Гэты соўгас, які толькі-толькі закладваецца, арганізован па ініцыятыве тав. Лаўрэнція Берыя, імя якога і прысвоена соўгасу. Багата і пладародна даліна ракі Алазані і таму эфектыўна тут сельская гаспадарка.

З Алазанскай даліны мы падняліся на плато і апынуліся ў так званым Шыракскім стэпе. І тут нам давялося пазнаёміцца з двума найбольш цікавымі праблемамі Кахеціі—з Шыракскім вадаправодам і з Шыракскай нафтай.

Пладародны Шыракскі стэп амаль не мае вады. Не толькі на вуліцах Сігнаха, але і ў вёсках вы можаце сустрэць хлапчукоў з гладышамі вады. Хлапчукі крычаць: Цхалі! Цхалі!—Яны прадаюць ваду. У Шыракскім стэпе знаходзіцца буйнейшы зернавы соўгас, які даў летась 700 тысяч пудоў хлеба і ў гэтым годзе паставіў перад сабой задачу: даць мільён пудоў. Пачынаецца ўборка, і соўгасаўская армія трактараў і камбайнаў гатова выйсці на поле. І вось—цхалі, вада.

Большэвікамі вырашана: ваду ракі Алазані падняць сістэмай складанага вадаправода на вышыню 650 метраў, з даліны на плато. Вада будзе ў трэцім квартале гэтага года.

Будзе і нафта. Такая ўпэўнenasць ёсць у інжынераў і геолагаў Грузнафты, якія працуюць у Шыраках. З цэнтра Шыракскага стэпу—з чырвоных калодзежаў (гэта раней быў ачаг каланізатарскай палітыкі царскай Расіі) мы выязджалі на Мірзаанскі ўчастак Грузнафты. Некалькі скважын ужо даюць нафту, але вышукальныя работы—гэта асноўнае. Калі будзе знойдзена прамысловая нафта, эканамічная вага Сігнахскага раёна значна павялічыцца.

Кахецінскія таварышы паказалі нам і сваё мастацтва. На рабоце телаўскага тэатра я спынюся асобна, цяпер мне хочацца адзначыць, што народная творчасць у Грузіі мае вялікую ўвагу. Цэнтральная газета «Калектывізацыя» з нумара ў нумар друкуе ўзоры вуснай народнай паэзіі, вандроўныя музыкі карыстаюцца тут значным поспехам, прафесіянальныя тэатры бяруць ад народнай творчасці багата для фармавання сваёй тэатральнай формы. У Сігнаху для брыгады было арганізавана слуханне зурны—трыо народных інструментаў. У Аджарыстане мы слухалі акадэмічны хор.

Паездкай у Кахецію наша брыгада закончыла ў асноўным агульнае азнаямленне з Грузіяй. Цяпер кожны з удзельнікаў брыгады прымацоўваецца да пэўнага раёна для дэтальнага збірання матэрыялу: Эдуард Самуйлёнак будзе працаваць у Калхідзе, М. Хведаровіч—у Чахве і Гурыі, Вл. Кавальскі—у Аджарыс-Цхалі і на Казбеку. В. Вольскі будзе працаваць над пытаннямі совецкай літаратуры і мастацтва Грузіі, а ваш карэспандэнт прымацоўваецца да Зестафоні і Чыатур. У выніку гэтай работы павінна з'явіцца кніга аб Грузіі і такім чынам будзе выкапан адзін з пунктаў соцдагавору паміж грузінскімі і беларускімі пісьменнікамі.

БАРЫС МІКУЛІЧ.

Тіфліс.

Наземная дарога для скотных двароў, сканструяваная работнікамі Ўсебеларускай станцыі механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі. Ваганетку з вагой у 20 пудоў лёгка перасоўвае нават дзіця. Дарога можа быць сканструявана ў любым соўгасе і калгасе. Кошт метра дарогі — 70—75 кап. Фото КУРСЕВІЧА.

АБ ЗАБЫТЫМ РАШЭННІ

Не раз на агульным сходзе калгаса **«Комінтэрн»**, **Дзяржынскага** раёна, калгаснікі патрабавалі ад праўлення навесці парадак на малочнатаварнай ферме і выгнаць адтуль кулакоў. Але старшыня калгаса тав. **Белоў** мае на гэту справу сваю думку. Ён гаворыць: «Мы кулака на ферме перавыхаваем, ён будзе працаваць за страх».

Па яго прапанове даглядчыцай цялят у Даўнароўскай брыгадзе была пастаўлена жонка высланага кулака Марыя Банькоўская. Працуюць на ферме і другія кулакі, пастаўленыя туды Беловым для «перавыхавання». А ў выніку калгасная ферма ў пагражаючым становішчы.

...на малых цялят сёлетняга прыплоду.

У калгасе не хапае пасьбішча. На працягу 5 год калгаснікі патрабуюць ад праўлення арганізаваць асушку сенажаці і пасьбішч. У калгасе ёсць каля 200 гектараў забалочанай сенажаці, з якой знімаюць толькі адзін укос, дый то з вялікімі труднасцямі. На гэтай плошчы ўраджай траў з кожным годам змяншаецца. Але праўленне калгаса на гэтыя патрабаванні калгаснікаў увагі не звараčае.

Ад 210 дойных кароў у сярэднім надойваецца малака 500—600 літраў у дзень. Нават тыя каровы, якія нядаўна ацяліліся, у сярэднім даюць 2—3 літры малака ў дзень. За першыя пяць месяцаў...

РЫХТУЮЦЬ КВАЛІФІКАВАНЫЯ КАДРЫ

БЕШАНКОВІЧЫ. (**Спец. кар. «Звязды»**). З поспехам завяршыўшы веснавую сяўбу, раённыя арганізацыі адразу пераключыліся на падрыхтоўку да ўборкі. Пры...

Своечасова была пачата падрыхтоўка кадраў для работы на ільноўборачных машынах. Некалькі дзён назад 28 чалавек з поспехам скон...

ГУЛЬНЯ У ДЫРЭКТЫВЫ

ЕЛЬСК. Раённае кіраўніцтва даведалася аб ганебным адставанні свайго раёна толькі пасля таго, як 16 чэрвеня на стале сакратара райкома з'явілася чарговая зводка. А...

траў у Гарадоцкі млын. Трацяць шмат часу на стаянне ў чарзе.

Кіраўніцтва калгаса неаднаразова звярачвалася за дапамогай у раённыя арганізацыі, каб адрамантавалі млын, але дапамогі не атрымалі.

М. ЛІПСКІ.

—о—

ЧАМУ НЕ ВЫПЛАЧВАЮЦЬ ПЕНСІІ?

Пісьмо пенсіянера

Я інвалід, пенсіянер, састаю на ўчоце ў рэчыцкім райсабезе. Да перадачы Нахаўскага сельсовета Мазырскаму раёну я пенсію атрымліваў у рэчыцкім аддзяленні Дзяржбанка і васілевіцкай ашчадкасе. З 1 чэрвеня 1934 г., гэта значыць больш года, як мне пенсію зусім не выплачваюць. Паслаў у Рэчыцкі сабез 11 заяў, але ўсё дарэмна. Маўчыць і пракурор Рэчыцкага раёна, якому таксама паслана пісьмо аб невыплаце мне пенсіі.

Наркамсабез і ЦВК БССР пераслалі ў Рэчыцкі сабез маю заяву з прапановай выплаціць пенсію за 7 месяцаў 1934 года. Але райсабез усёроўна маўчыць.

Прашу «Звязду» дапамагчы мне атрымаць належачую пенсію.

Р. Е. МАЛАШЧАНКА.

—о—

Па слядах выступленняў „Звязды“

„АДЗІН З ПУНКТАЎ СПАБОРНІЦТВА КАЛГАСНЫХ БРЫГАД“

У «Звяздзе» ад 5 красавіка пад гэтым загалоўкам быў змешчан агляд пісем калгаснікаў. У аглядзе ўказвалася, што ў калгасе імя Варашылава, Заціклянкага сельсовета, Лепельскага раёна, за апошні час пала 5 коней. У шостай брыгадзе выведзена са строю 9 коней і ў 7-й—5. Старшыня калгаса Алаб'еў сам вывеў са строю 4 лепшых коней.

Пракурор Лепельскага раёна паведаміў, што Алаб'еў асуджан да двух год пазбаўлення волі і адбывае пакаранне. За падзеж і вывядзенне коней са строю прыцягваюцца да адказнасці яшчэ 4 вінаўнікі.

Шклоўскі	10,7	54,0
Лепельскі	18,1	38,5
Чачэрскі	4,5	65,3
Рэчыцкі	25,7	21,1
Мсціслаўскі	22,2	27,3
Ельскі	16,7	32,1
Тураўскі	19,2	27,0
Даманавіцкі	17,7	29,7
Гомельскі	19,2	15,1
Рагачоўскі	10,0	41,7
Горацкі	13,9	23,2
Парыцкі	13,2	32,6
Ушацкі	96,4	121,9
Брагінскі	9,0	39,0
Чавускі	10,0	36,4
Смалявіцкі	19,1	16,9
Глускі	16,3	19,7
Бярэзінскі	16,8	18,4
Перахаўскі	11,2	29,6
Круглянскі	13,7	24,0
Добрушскі	15,8	17,4
Крычаўскі	9,8	28,7
Чырвонаслабодскі	18,3	10,5
Веткаўскі	6,5	33,7
Клічаўскі	7,5	24,9
Свяцілавіцкі	3,0	29,8
Любанскі	8,8	16,4
Камарынскі	8,7	13,8
Чэрвеньскі	4,7	21,3
Каспюковіцкі	7,5	12,9
Хоцімскі	8,8	9,5
Дрыбінскі	5,9	11,9
Разам па БССР	23,4	55,1

Нам. наркома земляробства БССР СТРЭЛЕ.

сельсовеце былі праведзены спецыяльныя курсы-канферэнцыі звеннаводаў па праполцы, якімі ахоплена 720 чалавек. Арганізацыя працы, здзельшчына (індывідуальная і дробнагрупавая), соцспаборніцтва і ўдарніцтва, якасць прапокі,—вось асноўныя пытанні, якія прапрацоўваліся на гэтых курсах.

Паралельна з данымі курсамі ў раёне былі праведзены курсы-канферэнцыі адказных па ільну, інспектароў па якасці і брыгадзіраў. Тут курсанты дэтальна азнаёміліся з тэхнічнымі правіламі па ўсіх працэсах апрацоўкі ільну, пачынаючы ад праполкі і канчаючы здачай дзяржаве прадукцыі. Гэтыя курсы праводзіліся таксама па сельсоветах і ахапілі 570 чалавек.

чылі двухмесячныя курсы ільноцерабільшчыкаў для работы на шырокахзахватных ільноцерабілках «ВНІІЛ-5» і 58 чалавек—на ільноцерабілках сістэмы «Комсамолка». Гэтыя людзі добра вывучылі як самую машыну, так і працэс цераблення.

Зараз у раёне працуюць паўтарамесячныя курсы трактарыстаў і курсы машыністаў па складаных і паўскладаных малатарнях. Заканчваюць сваю работу курсы машынаводаў па касілках, граблях і жняярках і курсы рахункаводаў. З 20 чэрвеня пачнуць працаваць курсы вагаўшчыкоў, барабаншчыкаў, і звенаводаў па ўжыванню касы на ўборцы каласавых.

Арк. ЗАРУБЕЖНЫ.

каласавых выканан на 29,5 проц., план акучкі бульбы—на 10,1 проц., падняцця папараў—на 28,5 проц., паднянцце цаліны—на 21,8 проц. Не лепшыя вынікі паказвалі зводкі па дарожнаму будаўніцтву — 11 проц., загатоўкі лесу—12 проц.

Прачытаўшы зводку, у раёне пачалі дзейнічаць. Кіраўнікі зямельнага аддзела і МТС тэрмінова спусцілі тэлефанаграму наступнага зместу ва ўсе сельсоветы і калгасы раёна: «Усю цягавую сілу пераключыць на пад'ём папараў, усю рабочую сілу на праполку.

Не астаўся ў даўгу і дарожны аддзел. І ён у сваю чаргу таксама спусціў тэрміновую тэлефанаграму. «Усю цягавую і рабочую сілу пераключыць на дарожнае будаўніцтва». Такую-ж тэлефанаграму спусціў і леспрамгас.

А ў выніку, збітыя з толку старшыні сельсоветаў і калгасаў, зрываюць выкананне ўсіх чарговых работ.

Я. ШЫЛЯРКОЎ.

каровы і нецелі, апрача 128 сёлетніх цялят. Ферма магла даць калгасу вялікія прыбыткі. Але з года ў год ферма прыходзіць у заняпад.

Афіцыяльна фермай загадвае член партыі, ён-жа парторг калгаса тав. **Нагібовіч,** але фактычна ёю кіруюць класава-варожыя элементы, якім парторг, разам з старшынёй не лічаць патрэбным даць адпор. З восені ў калгасе былі разбазараны кармы. Малочнатаварная ферма не атрымала ні аднаго кілограма сена, канюшыны. Каровы ўсю зіму прастаялі на саломе. На вясну яны вышлі худымі, асобных прыходзілася падымаць. У кароўніках брудна, на кароў [illegible] вошы. Яны перайшлі

ве па плану малакопаставаў 16.000 літраў малака.

У верасні мінулага года на бюро ЦК КП(б)Б былы парторг калгаса тав. Васілец дакладваў аб развіцці жывёлагадоўлі ў калгасе, арганізацыі працы на ферме і партыйна-масавай рабоце сярод работнікаў фермы. Бюро ЦК дало практычную праграму дзеянняў па паляпшэнню і развіццю жывёлагадоўлі ў калгасе. Але партарганізацыя калгаса па сутнасці нічога не зрабіла для таго, каб ажыццявіць гэтыя рашэнні ЦК. Нічога таксама не робіць і Дзяржынскі райком партыі, які ў першую чаргу павінен быў дапамагчы калгасу ажыццявіць гэту пастанову.

А. МАНЬКОЎ.

РАДЗІЛЬНАЯ ДАПАМОГА У БССР

Да Октябрскай рэволюцыі на цяперашняй тэрыторыі БССР медыка-санітарнае абслугоўванне працоўных знаходзілася на вельмі нізкім узроўні. Асабліва дрэнна абстаяла справа з медыцынскай радзільнай дапамогай, якая ў гарадах аказвалася, галоўным чынам, прыватна практыкуючымі акушоркамі больш заможнаму насельніцтву. У сельскіх-жа мясцовасцях аказанне «радзільнай дапамогі» знаходзілася ў руках бабак і знахароў.

Паводле даных з'ездаў урачоў былой Менскай губерні, у гэтай губерні за перыяд з 1869 года па 1915 год—за 46 год—аказанне радзільнай дапамогі павялічылася толькі з 1 да 3,5 проц. у адносінах да насельніцтва. Такім чынам, 96,5 проц. рожаніц карысталіся дапамогай бабак і знахароў. Вельмі характэрным з'яўляецца яшчэ і той факт, што за 1875—1889 год ва ўсіх стацыянарных лекавых установах б. Менскай губерні было аказана радзільнай дапамогі ўсяго толькі 217 жанчынам. Гэта на 3 мільёны насельніцтва губерні!

Толькі пасля Октябрскай рэволюцыі савецкая ахова здароўя ў адпаведнасці з праграмай комуністычнай партыі шырока разгарнула работу па ахове мацярынства і младзенства і ў тым ліку па аказанню медыцынскай радзільнай дапамогі.

Арганізацыя медыцынскай радзільнай дапамогі ішла па лініі разгортвання радзільных ложкаў у стацыянарах, па лініі павелічэння колькасці ўрачоў-акушораў і акушорак. Ужо к пачатку 1925 года аказанне медыцынскай радзільнай дапамогі складала ў буйных гарадах 75 проц., а ў сельскіх мясцовасцях — 7 проц., а ўсяго па БССР 12 проц. к агульнаму ліку рожаніц.

Неабходна ўказаць, што гэтыя дасягненні па аказанню радзільнай дапамогі былі атрыманы фактычна за перыяд 5—6 год, бо ў БССР планавая арганізацыя аховы здароўя пачалася толькі праз 2—3 гады пасля белапольскай акупацыі, г. зн. прыблізна з 1923 года. За перыяд імперыялістычнай вайны і акупацыі была нават знішчана існаваўшая няпоўная радзільная дапамога насельніцтву.

Такім чынам, пасля Октябрскай рэволюцыі за 5 год радзільная дапамога працоўным павялічылася да 19,9 проц. замест 3,5 проц. у 1915 годзе. Напомнім, што за 46 год да Октябрскай рэволюцыі радзільная дапамога павялічылася ўсяго толькі з 1 да 3,5 проц. да агульнага ліку рожаніц.

Велізарныя поспехі нашага соцыялістычнага будаўніцтва далі магчымасць далей хутка рушыць наперад справу радзільнай дапамогі працоўным жанчынам. У 1928 годзе ва ўсіх 31 гарадах БССР было аказана радзільнай дапамогі ў 14.760 выпадках, к канцу першай пяцігодкі—у 17.784 выпадках. У 1933 годзе радзільная дапамога ва ўсіх гарадах БССР аказвалася ўжо ўсім рожаніцам і, у асноўным, толькі ў стацыянарах.

У сельскіх мясцовасцях БССР у 1928 годзе аказана медыцынскай радзільнай дапамогі ў 18.744 выпадках, акрамя таго ў гарадскіх лекавых установах — яшчэ 3.349 жанчынам з вёскі, г. зн. 13 проц. к агульнаму ліку рожаніц. К канцу першай пяцігодкі было аказана медыцынскай радзільнай дапамогі ў сельскіх мясцовасцях у 27.769 выпадках, акрамя таго ў гарадскіх стацыянарах яшчэ ў 10.003 выпадках—23 проц. к агульнаму ліку рожаніц.

Кваліфікаваная радзільная дапамога працоўным жанчынам дала магчымасць значна знізіць агульную пасляродавую смяротнасць. Так, у 1928 годзе пасляродавая смяротнасць у буйных гарадах БССР складала 0,2 проц., а ў 1934 годзе — 0,07 проц.

Да Октябрскай рэволюцыі (1911—1915 гг.) у б. Менскай губерні колькасць жыхароў на адну акушорку была 35.000. А цяпер 9.000 жыхароў на адну акушорку. Акушорак к пачатку першай пяцігодкі было па БССР 517, а зараз мы маем 650.

Значнае развіццё атрымалі кансультацыі для жанчын, якія праводзяць вялікую работу сярод цяжарных у гарадах і ў сельскіх мясцовасцях.

Усе гэтыя поспехі ў галіне радзільнай дапамогі па БССР забяспечаны ўсёй сістэмай савецкай аховы здароўя, усёй сістэмай увагі да нашай жанчыны як у быту, так і на вытворчасці.

Асаблівая ўвага зараз аддаецца пытанню расшырэння радзільнай дапамогі ў сельскіх мясцовасцях. Акрамя павелічэння радзільных ложкаў у сельскіх раённых бальніцах і арганізацыі радзільных ложкаў пры ўрачэбных сельскіх участках намячаецца яшчэ к канцу другой пяцігодкі арганізацыя акушорскіх пунктаў без ложкаў у кожным сельсовеце. Гэтыя мерапрыемствы дадуць магчымасць давесці аказанне медыцынскай радзільнай дапамогі ў сельскіх мясцовасцях на 100 проц. па прыкладу гарадоў.

Дактары Г. А. ДУХАН і Н. О. ГОВАР.

Інстытут соцыялістычнай аховы здароўя і гігіены наркамата аховы здароўя БССР.

ПУХАВІЦКІЯ „ДЗЯРЖЫМОРДЫ“

(Пісьмо селькора-настаўніка)

Былы старшыня калгаса «Чырвоная Баршчоўка», Суцінскага сельсовета (**Пухавіцкі раён**), **Капейка Васіль** 17 мая без усякай прычыны збіў калгасніцу **Чорную Дар'ю.**

Райміліцыя правяла следства. Прайшло каля месяца, але парушальнік рэволюцыйнай законнасці Капейка астаецца непакараным.

П. ВАЙЦЭХОЎСКІ.

***

ПУХАВІЧЫ. (**Спец. кар. «Звязды»**). Пры праверцы пісьма селькора-настаўніка тав. Вайцэхоўскага, указаныя ім факты **поўнасцю пацвердзіліся.**

На чале калгаса «Чырвоная Баршчоўка», Суцінскага сельсовета, стаяў жулік **В. М. Капейка.** У 1934 годзе ён быў асуджан на два гады пазбаўлення волі, але чамусьці пакарання не адбываў. У часе службы дапусціў рад злачынстваў: выведзена са строю два кані і г. д.

Капейка вельмі груба адносіцца да калгаснікаў. Лаянка, мардабой —іншага абыходжання ён не прызнае.

Прывядзем некалькі характэрных прыкладаў.

З сакавіка гэтага года Капейка, раззлаваўшыся на калгасніка **Чорнага Фёдара,** збіў яго. Гэта не адзіны выпадак. Пацярпела ад Капейкі і калгасніца, былая батрачка, **Дар'я Чорная.**

17 мая яна прышла да калгасніцы Паньшэй Аўдоцці і, між іншым, у гутарцы паскардзілася на жонку старшыні.

— Вось і глядзі... **Ольга Капейка** бярэ калгасны гной і выкарыстоўвае яго на свой прысядзібны ўчастак.

Якраз пры гэтым прысутнічаў Капейка В. Ен спрабаваў запалохаць Дар'ю: «Замаўчы, не твая справа. Калі будзеш балбатаць, здыму галаву працьдзён».

Ад пагроз старшыня перайшоў да справы: схапіў палку і пачаў збіваць Дар'ю Чорную. Ледзь вырваўшыся з рук Капейкі, Чорная пайшла да хаты. А за ёй пабеглі: Капейка, член сельсовета Ласіца Павел, яго памочнік Левановіч Кастусь і калгаснік Паньшэй Сымон. Зайшлі ў хату і пачалі рабіць вобыск пад тым прадлогам, што быццам яна сцягнула ў старшыні нейкія важныя дакументы. Зразумела, нічога не знайшлі. Хаўра шукала повада для таго, каб апраўдаць збіванне Дар'і.

Праз некаторы час—11 чэрвеня—старшыня сельсовета, комуніст тав. **Шулега,** паставіў на пасяджэнні праўлення калгаса пытанне аб паводзінах Капейкі. Ен прапанаваў зняць яго з работы за слабае кіраўніцтва гаспадаркай і за «драку з калгаснікамі». Ні ён, ні члены праўлення нават не заікнуліся аб тым, каб прыцягнуць мардабойцу да крымінальнай адказнасці.

Райміліцыя, скончыўшы 29 мая допыт па гэтай справе, перадала яе на разгляд райпракурору **Бабчонку.** А пракурор і да гэтага часу не разгледзеў справы аб збіенні калгасніцы.

Пасля доўгіх пошукаў удалося знайсці справу ў грудзе папак, зваленых на стале кватэры пракурора. Справа чакае сваёй чаргі...

АСТРОЎСКІ.

Англа-германскае морскае пагадненне

ВОДГУКІ СУСВЕТНАГА ДРУКУ

ГЕРМАНІЯ

БЕРЛІН, 19 чэрвеня. (БЕЛТА). Увесь германскі друк заняты поўнымі захаплення каментарыямі па поваду заключэння морскага пагаднення паміж Германіяй і Англіяй, разглядаючы яго як доказ правільнасці германскай палітыкі, якая высоўвае на першы план двухбаковыя пагадненні.

«Наступны наш крок,—піша «Франкфуртэр цэйтунг»,—мы спадзяемся, нарэшце, наблізіць нас і да нашага заходняга суседа».

Блізкая да Герынга эсенская «Нацыянальцэйтунг» асабліва адзначае той факт, што морскае пагадненне з Англіяй афіцыяльна ліквідуе ўскладзенае версальскім дагаворам на Германію абмежаванне ў галіне ўзбраенняў.

Некалькі больш стрымана выступае «Берлінер тагеблат». Аднак заўвагі рэдакцыі недвусэнсена ўскрываюць той факт, што Германія морскім пагадненнем з Англіяй **прабуе ўбіць клін паміж Англіяй і Францыяй.**

* * *

ФРАНЦЫЯ

ПАРЫЖ, 19 чэрвеня. (БЕЛТА). Апублікаванае англа-германскае пагадненне аб морскіх узбраеннях узмацніла незадавальненне французскага друку. Газеты ў сваіх каментарыях падкрэсліваюць, што зварот англійскага ўрада да французскага ўрада з запытаннем аб меркаваннях Францыі па поваду пагаднення, як відаць, прадстаўляе сабою пусцейшую і нікчэмную фармальнасць, паколькі англійскі ўрад афіцыяльна заключыў пагадненне з Германіяй у той самы дзень, калі яму ўручан французскі пратэст.

«Пці парызьен» указвае, што гэта пагадненне з'яўляецца сапраўдным дагаворам і нават дагаворам выключнай важнасці, паколькі англійскі міністр замежных спраў Хор у сваёй ноце ясна ўказвае, што англійскі ўрад разглядае гэта пагадненне, як пастаяннае і канчатковае.

Газета лічыць, што англійская агаворка аб тым, што гэты дагавор можа нібыта аблегчыць заключэнне агульнага морскага пагаднення з удзелам астатніх дзяржаў, не мае ніякага значэння, бо «заключанае ўчора ў Лондане морскае пагадненне мае двухбаковы характар».

Гэта надзвычай выгадна для палітыкі Гітлера,—піша «Пці парызьен»,— і германскі ўрад не забудзе скарыстаць яго, каб абвясціць сваё зближэнне з Англіяй і аслабіць узы салідарнасці, існуючай паміж Лонданам, Парыжам і Рымам з часу падпісання лонданскага пагаднення ад 3 лютага, якое было ўрачыста падтрымана ў Стрэзе.

Вядомы журналіст Пертынакс у «Эко дэ Пары» заяўляе, што «англа-германскі дагавор знамянуе сабой **канец сумеснай англа-французскай палітыкі, абвешчанай 3 лютага».**

«Да гэтага часу,—піша Пертынакс,—мы падразумевалі пад непадзельнасцю міру, што **безапаснасць на захадзе не можа быць куплена на шкоду безапаснасці на ўсходзе.**

Пертынакс лічыць, што абмежаванне морскіх сіл Германіі носіць фіктыўны характар. Германскія верфі могуць штогод будаваць судны водазмяшчэннем да 100 тысяч тон.

Такім чынам, у наступаючыя чатыры гады Германія дасягне крайняй лічбы, устаноўленай англа-германскім пагадненнем з той, аднак, розніцай, што яна будзе мець навейшыя ў тэхнічных і ваенных адносінах караблі, у той час як астатнія краіны, у тым ліку і сама Англія, маюць у складзе сваіх флотаў вялікую колькасць устарэўшых караблёў.

ІТАЛІЯ

РЫМ, 19 чэрвеня. (БЕЛТА). Каментуючы англа-германскія морскія перагаворы «Пополо ды Рома» піша: «Калі кінуць погляд назад, то бачыш, што англа-французскія адносіны прарабілі трудную і марудную эвалюцыю ў напрамку да палітыкі супрацоўніцтва. Гэта эвалюцыя дасягнула свайго кульмінацыйнага пункту ў прамове Балдуіна («граніца Англіі знаходзіцца на Рэйне») і на канферэнцыі ў Стрэзе.

Але зараз, у святле англа-германскіх морскіх перагавораў, — піша газета, з'яўляецца думка аб тым, што **англійская дыпламатыя доўга пагражала пагадненнем з Францыяй з адной толькі мэтай прымусіць Германію ўмерыць свае прэтэнзіі ў галіне, якая найбольш цікавіць Англію, — у галіне морскіх узбраенняў.** У сапраўднасці-ж — заяўляе «Пополо ды Рома», — **Англія, магчыма, ніколі не мела і зараз не мае намеру дасягнуць пагаднення з Францыяй».**

Вышыня 10.500 метраў

Другі палёт сферычнага аэрастата

18 чэрвеня члены паветраплавальнай секцыі цэнтральнага аэраклуба т.т. К. І. **Зілле** і Ю. Г. **Прылуцкі** зрабілі другі палёт на сферычным аэрастаце аб'ёмам у 2.200 кубічных метраў. К месцу пасадкі неадкладна выехалі на аўтамабілях кіраўнікі паветраплавальнай секцыі на чале з тав. Г. А. **Пракоф'евым** і спецыяльны карэспандэнт «Праўды».

На світанні дасягнулі мэты. Пасярод вёскі стаяла гандола аэрастата, побач на зямлі ляжаў велізарны цюк зложанай абалонкі.

— Віншуем. Якая вышыня?

— 10.500 метраў.

Паглядзелі прылады, праверылі бортавы журнал: вышыня зафіксавана дакладна, заданне выканана з перавышэннем. Рэкорд, устаноўлены ў мінулым годзе на аэрастаце такога-жа аб'ёму польскімі лётчыкамі Гудзьвінскім і Хінек, пабіт на 800 метраў. («Праўда»)

—о—

Усебеларуская нарада старшынь сельсоветаў

20 чэрвеня ў малой зале пасяджэнняў прэзідыума ЦВК БССР адкрылася ўсебеларуская нарада жанчын-старшынь сельсоветаў. На нарадзе прысутнічае 85 жанчын, сярод іх дэлегаты XI усебеларускага з'езда советаў: **Атрошчанка** Ольга — старшыня Р.-Мармонаўскага сельсовета, Лоеўскага раёна, **Аляшкевіч** Зінаіда — старшыня Чырвонапольскага сельсовета, Магілеўскага раёна і інш.

На першым пасяджэнні старшыні абмяняліся вопытам сваёй работы. Выступіўшая тав. **Ціханчук** (старшыня крычанскага сельсовета, Брагінскага раёна) расказала аб рабоце дэпутацкіх груп, якія створаны ў кожным калгасе сельсовета. Добра працуе фінансавая секцыя сельсовета. Падпіска на пазыку трэцяга года другой пяцігодкі была праведзена на працягу двух дзён на суму 23.000 руб. 13.908 руб. ужо здана наяўнымі. Ва ўсіх калгасах сельсовета працуюць добра абсталяваныя дзіцячыя яслі.

Таксама расказалі аб сваёй рабоце тт. **Петрэнко, Арнаутава, Грамчыкова, Беліцкая** і інш.

Нарада жанчын-старшынь сельсоветаў будзе працаваць 5 дзён. Удзельнікі нарады заслухаюць даклады аб задачах сельсоветаў па практычнаму ажыццяўленню сталінскага статута сельгасарцелі, аб задачах сельсоветаў на ўборачнай, па рэалізацыі дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі і інш.

Пабудова школы на 880 чалавек на Совецкай вул. у Менску.

□ □ □ □ □ □

ЗДАБЫЧА ТОРФУ

(Па заводах Белторфа)

Здабыта ў тонах

18 чэрвеня	19 чэрвеня
5.606	5.028

Дзенны план за 19 чэрвеня выканан на **111,7 проц.**

Асінторф выканаў дзеннае заданне на 92 проц., завод **«Чырвоны сцяг»**—103,5 **імя Гея**—177,5, **«Свабода»**—108,1, **«Лукскае»** — 92,5, **«Дукоры»**—118,6, **«Татарка»**—202 проц.

Па ўсіх заводах Наркоммясцпрома дзенны план за 18 чэрвеня выканан на **122,8** проц.

З пачатку сезона па ўсіх заводах Наркоммясцпрома здабыта 233.814 тон торфу, што складае 95 проц. сезоннага плана.

Торфзавод Грэбянёва выканаў дзенны план за 19 чэрвеня на **114,9 проц.**, «Чырвоная Беларусь» —**111,2 проц.**

—о—

ПАБУДУЕМ НОВЫЯ САМАЛЁТЫ-ГІГАНТЫ

НА БЯГУЧЫМ РАХУНКУ ДЗЯРЖБАНКА

Учора ў фонд пабудовы самалётаў-гігантаў у беларускую кантору Дзяржбанка паступіла 35.821 руб. 19 кап. Усяго на 20 чэрвеня ўключна ў фонд пабудовы самалётаў-гігантаў паступіла ў беларускую кантору Дзяржбанка **1.398.774** руб. **48** кап.

ВЫКАНАЛІ ПОУГАДАВУЮ ПРАГРАМУ

Прамысловасць Аршаншчыны 19 чэрвеня перавыканала поўгадавую праграму. Пры плане ў 16.327.600 руб., выпушчана прадукцыі на 16.335.400 руб.

Мабілізуем прамысловасць раёна для дачы дзяржаве да ўсебеларускага народнага свята звыш плана прадукцыйна 1 мільён руб.

Сакратар райкома КП(б)Б СОСКІН.

Старшыня РВК МІЦЬКОЎ.

Старшыня райпрофсовета ЛЕВІН.

* * *

14 чэрвеня **Крычаўскі** цэментны завод выканаў поўгадавую праграму па выпуску валовай прадукцыі на 102 проц., апальванне —101 проц. і памол—104 проц. Зніжэнне сабекошту на 4,5 проц. супроць плана, што дало эканомію на 240.000 руб.

Дырэктар ТІМАФЕЕЎ.

Партком КОФМАН.

Заўком БЕЛАГЛАЗАЎ.

* * *

Рэчыцкі фанерны завод датэрмінова выканаў поўгадавую праграму па выпуску экспартнай фанеры. Рабочы калектыў абавязаўся даць звыш плана яшчэ 400 куб. метраў экспартнай фанеры.

Трыкутнік завода: ЮДАШКІН, ВЕРАНДЗЕЕЎ, ФАЛЬКОВІЧ.

* * *

Менскі завод ланцугоў Галля 20 чэрвеня выканаў датэрмінова поўгадавую праграму на 100,16 проц. Па плану прадукцыі трэба было выпусціць на 1.084.500 рублёў, фактычна выпушчана на 1.086.200 руб. Калектыў завода змагаецца за своечасовае выкананне ўборачнага заказу для Ростсельмаша.

Дырэктар завода ТАБУЛО.

Сакратар парткома ЗОНЕНШАЙН.

Старшыня заўкома ЛЕВІТ.

* * *

БАРЫСАЎ, 20 чэрвеня **(Кар. «Звязды»)**. 19 чэрвеня фанерны завод «Чырвоная Бярэзіна» датэрмінова выканаў промфінплан за 6 месяцаў.

КАТКЕВІЧ.

—□□□□—

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

СПАБОРНІЦТВЫ НА ПЯРШЫНСТВА СССР ПА ФУТБОЛУ

Учора на ўсебеларускім стадыёне пачаўся куставы розыгрыш на пяршынства СССР па футболу ў 1935 годзе. У розыгрышы прымаюць удзел каманды Менска, Смаленска, Варонежа і Егор'еўска (Егор'еўск— раённы цэнтр Маскоўскай вобласці).

Учора спаборнічалі Смаленск—Варонеж і Менск—Егор'еўск. Сустрэча Смаленск—Варонеж закончылася рэзультатам **2:1** у карысць Смаленска.

Першы тайм розыгрышу Менск—Егор'еўск прайшоў пераважна ля варот Егор'еўска і закончыўся вынікам 3:0 у карысць Менска. Другі тайм таксама прайшоў пераважна ля варот Егор'еўска. Ігра скончылася рэзультатам **5:1** у карысць Менска.

—о—

ЛЕПШЫЯ ВЕЛАГОНШЧЫКІ ВЫЕХАЛІ НА УСЕСАЮЗНЫ ЗЛЁТ

19 чэрвеня зборная каманда лепшых велагоншчыкаў БССР выехала ў Тулу на ўсесаюзны злёт. У складзе каманды — 6 чалавек: 3 браты Рапапорты, Васільеў, Максімаў і Зіна Ахрамовіч.

ПАДРЫХТОЎКА ДА КРОСА НА ПРЫЗ „ЗВЯЗДЫ"

На ўсіх стадыёнах Менска назіраецца непрывычнае, усё ўзрастаючае ажыўленне. Яно выклікана штодзеннай трэніроўкай каманд фізкультурнікаў, якая праводзіцца для адбору і лепшай падрыхтоўкі будучых удзельнікаў кроса.

Каманда фізкультурнікаў менскага гідратэхнікума правяла на іпадроме (будучым месцы кроса) ужо тры трэніровачныя забегі па 150 чалавек на дыстанцыю ў 1.000, 2.000 і 3.000 метраў. Прабег на 3.000 метраў даў нечакана добрыя вынікі.

У Менскі гарадскі совет фізкультуры пачалі паступаць заяўкі на ўдзел у кросе. **Першая заяўка** атрымана ад соўгаса **Тарасава**, Ратамскага сельсовета, другая — ад калгаса імя Молатава, Прыгараднага сельсовета, трэцяя — ад менскага гідратэхнікума і т. д.

Соўгас Тарасава і калгас імя Молатава выстаўляюць па адной камандзе, гідратэхнікум і калгас імя Дзержынскага (Строчыцкі сельсовет) — па дзве каманды. Сярод лепшых калгаснікаў-ударнікаў каманды калгаса імя Дзержынскага— тав. Доўнар, прэміраваны ў гэтым годзе раённым штабам па падрыхтоўцы і правядзенню слýбы, і тав. Хадаркевіч — актыўная ўдзельніца ўсіх фізкультурных спаборніцтваў.

Паведамленні

Парткалегія КПК па БССР паведамляе, што 25 чэрвеня 1935 г. у 10 гадзін раніцы ў г. Менску (памяшканне ЦК КП(б)Б, пакой № 32) будуць разглядацца парткалегіяй КПК апеляцыйныя партсправы наступных таварышоў:

Казлова А., Шавеля М. Р. (Плешчаніцы); Елісеевай Г. В., Кулікава А. І., Махнача Ю. І., Сцефановіча А., Мятлы В. Х., Вашчэнкі Д. Ю. (Барысаў); Кобля П. К., Мікульскага Т. Д. (Крупкі); Барысевіча Н. І. (Менск); Мандрыка М. Г. Бягомль); Дамброўскага І. І. (Рудзенск); Вашкевіча Е. І., Крывіцына М. Е., Корсуна Н. І. (Бягомль), Горуэіна Л. П. (Мазыр); Фрэнкеля І. К. (Петрыкоў); Русака В. (Бельчыцы); Беккера А. А. (Хойнікі); Сорына (Гомель); Ніканövіча Р. П. (Жыткавічы); Камышава С. С. (Менск); Мельнікава Л. І. (Клічаў); Даніловіча Г. О. (Глуск); Кухаранка Н. Е., Шышова Ф. К., Бецікава С. Б. (Жлобін); Гітэрмана С. Х., Кацнельсона Ф. Н., Кац Ц. Б., Сурціна Ш. С., Гудовіча П. А., Абелева Х. М., Фішкіна І.Г., Клыга А. М., Караева, Рынькова А. І., Рудзіцкага Е. М., Макасюка Т. П. (Бабруйск); Пагосткіна Ф. В., Шлапакова Г. Ю. (Менск); Ксяндзова Ф. І. (Магілеў).

Яўка вышэй указаных таварышоў абавязкова. Прычым апошнія павінны прадставіць водгукі ад нізавой партарганізацыі аб сваёй апошняй рабоце.

ПАРТКАЛЕГІЯ КПК па БССР.

—о—

Свята скончэння навучальнага года

У сувязі са скончэннем навучальнага года ў інстытутах і тэхнікумах, 28 і 29 чэрвеня ва ўсіх навучальных установах Менска праводзяцца масавыя вечары самадзейнасці. 30 чэрвеня менскі гаркам комсамола наладжвае свята ў садзе «Профінтэрн», на Беларускім стадыёне і на стадыёне «Дынама».

Вечарам 30 чэрвеня кінотэатры горада прадастаўляюцца бясплатна студэнтам.

—о—

ЗНІЖЭННЕ ЦЭН НА ПШАНІЧНУЮ І ЖЫТНЮЮ МУКУ

З 21 чэрвеня зніжаюцца цэны на пшанічную і жытнюю муку. Кошт аднаго кілограма жытняй мукі простага памолу зніжаецца на 40 кап., пшанічнай 96 проц. памолу на 35 кап., пшанічнай 85 проц. памолу на 60 кап., пшанічнай 75 проц. памолу на 80 кап. і 30 проц. памолу на 1 руб.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Памяшканне БДТ—1

Гастролі маскоўскага тэатра ЛЕНСОВЕТА

Сёння, 21 чэрвеня,

„ПЛАТОН КРЕЧЕТ"

Білеты ў касе тэатра з 12 да 2 і з 5 г. веч. Пачатак у 8 гадз. 30 мін.

Гукавы кіно-тэатр „Чырвоная зорка"

Новы гукавы мастацкі фільм

Прыватнае жыццё Петра Вінаградава

Гукавы кіно-тэатр „Пролетарый"

1-шы мастацкі прыгодніцкі гукавы фільм

Залатое возера

Кіно „Інтэрнацыянал"

Весёлая камедыя

Каханнэ Алены

У праграме кінохроніка Саюзкіно.

Кіно „Спартак"

Ад 19 чэрвеня **НОВАЯ ПРАГРАМА**

Памяшк. кіно „Пролетарый"

Дзенныя дзіцячыя сеансы

Сёння 2 карціны ў 1 сеанс:

1. **АНЯ ГАЙ**
2. **ПРЫГОДЫ** барона **МЮНХАЎЗЕНА**

Пачатак сеанса ў 1 г. дня.

МАСКОЎСКІ

дзяржаўны педагагічны інстытут ім. К. Лібкнехта

АБВЯШЧАЕ

ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ

на 1935-36 навуч. год на факультэты

1. **Фізіка - матэматычны** па спецыяльнасцях: фізіцы, матэматыцы.
2. **хімічны,**
3. **гістарычны**

І ў аспірантуру па спецыяльнасцях: фізіцы, матэматыцы, хіміі.

Прыём заяў да 1 жніўня.

Правілы прыёму гл. у газеце „За коммун. просвещение" ад 22 красавіка 1935 года за № 55.

Заявы і даведкі накіроўваць па адрасу: **Москва, 66, Спартаковская, 2, ЦПК.**

Дырэкцыя Інстытута,

Школа ФЗВ барысаўскага шклозавода

абвяшчае набор вучняў

па спецыяльнасцях: **баначнікаў** тэрмін навучання 6 месяцаў, **шліфоўшчыкаў**— тэрмін навучання—1 год.

Прымаюцца асобы абодвух полаў ва ўзросце 17—18 год, маючыя адукацыю 5—6 груп сямігодкі.

Для паступлення патрэбна падаць заяву з наступнымі дакументамі: аб адукацыі, нараджэнні, соцпаходж. бацькоў, стане здароўя.

Вучні забяспечваюцца інтэрнатам, сталовай, стыпендыяй ад 50 да 80 р. у месяц.

Дакументы пасылаць па адрасу: г. Барысаў, п.-а. шклозавода, школе ФЗВ. Прыём заяў да 20 ліпеня. Заняткі пачынаюцца 25 ліпеня 1935 г.

Дырэкцыя.

НКА БССР „УЦЭУП"

ДЗЯРЖЦЫРК

(сад „Профінтэрн") тэл. 24-171

СЁННЯ АБНОЎЛЕНАЯ ПРАГРАМА.—10 новых нумароў

ГРАНДЫЁЗНАЕ ПРАДСТАЎЛЕННЕ ў 3-х аддз.

з лепшых нумароў і атракцыёнаў.

У праграме **ўсе віды цыркавога мастацтва.**

Пачатак у 9 гадзін вечара.

Дзеці да 16 год на вячэрнія прадстаўленні **не дапускаюцца.**

Прымаюцца заяўкі на сталыя месцы для ўдарнікаў са скідкай 50 проц., а таксама на культпаходы і цэлевыя прадстаўленні са скідкай.

Білеты прадаюцца ў рабочай касе і ў касе цырка.

Менская гарадская камісія

па падрыхтоўцы да святкавання 15-й гадавіны вызвалення Беларусі ад белапалякаў і святкавання дня ўручэння БССР ордэна ЛЕНІНА

даводзіць да ведама ўсіх арганізацый і ўстаноў, што

прыём заявак на матэрыял для ўпрыгожання

будзе праводзіцца да 25 чэрвеня.

Пасля гэтага тэрміна заяўкі прымацца **НЕ БУДУЦЬ.**

Выдача матэрыялаў з 25 па 30 чэрвеня.

Маскоўскі інстытут механізацыі і электрыфікацыі

соц. с.-г. імя МОЛАТАВА (МІМЭССХ)

абвяшчае АСЕННІ НАБОР студэнтаў

на 1935—36 навуч. год на 1 курс факультэтаў:

1. **Інжынераў-механікаў,**
2. **Інжынераў-электрыкаў**

І на педагагічнае аддзяленне.

Падрабязнасці ў газеце „Соц. земледелие" № 53 ад 2 красавіка г.г., або пісьмова па адрасу: Масква, 8, Новае шасе, корпус 15, МІМЭССХ.

ДЫРЭКЦЫЯ.

У сувязі з пераходам у новы корпус

Гомельская парфюмерна - касметычная ф-ка імя КЛАРЫ ЦЭТКІН

(быўш. „КАЗІМІ")

расшырыла асартымент выпускаемай прадукцыі, павысіла якасць яе.

ФАБРЫКА ВЫПУСКАЕ:

КРЭМЫ для змякчэння скуры твару і рук

ПУДРЫ, АДЭКАЛОНЫ—ГІГІЕНІЧНЫ І ТРАЙНЫ.

Сродкі ад перхаці «ПЕРХАЦІН».

ЗУБНЫЯ ПАРАШКІ высокай якасці.

ПАТРАБУЙЦЕ ва ўсіх аптэках, магазінах санітарыі і гігіены і універмагах **КАСМЕТЫКУ быўш. „КАЗІМІ".**

ДЫРЭКЦЫЯ ФАБРЫКІ.

ПАДПІШЫЦЕСЯ

на газету

„ЗВЯЗДА"

на 2-е паўгоддзе 1935 г.

УСЕБЕЛАРУСКІ ІНДУСТРЫЯЛЬНЫ ТЭХНІКУМ БУДАЎНІЧЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ

абвяшчае **НАБОР СТУДЭНТАЎ на 1-ы курс.** Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 16 год, маючыя адукацыю за няпоўную сярэднюю школу. **Заявы прымаюцца да 10-га жніўня.** Да заяў прыкладаюцца наступныя дакументы ў арыгіналах: аб адукацыі, метрыка, аб соцыяльным становішчы самога паступаючага і яго бацькоў, аб здароўі, завераная анкета, дзве завераныя фотакарткі і марак на 40 кап.

Усе паступаючыя ў тэхнікум трымаюць іспыты па роднай мове, гісторыі, матэматыцы, фізіцы і хіміі. Аб часе і раскладзе іспытаў кожнаму будзе паведамлена да 15-га жніўня. Без паведамлення не прыязджаць.

Залічаныя студэнты забяспечваюцца інтэрнатам, сталоўкай і стыпендыяй у залежнасці ад акадэмічнай паспяховасці.

Курс навучання — 4 гады.

Адрас: **Гомель, Ветраная, 50, тэхнікуму будматэрыялаў.**

Менскі гідрамеліярацыйны тэхнікум

абвяшчае асенні набор

на 1935 год

Тэхнікум рыхтуе гідратэхнікаў-меліяратараў. Прымаюцца асобы ад 16 да 30 год. Паступаючыя павінны мець асвету не ніжэй сямігодкі. Незалежна ад асветы павінны трымаць іспыты па матэматыцы, роднай мове, фізіцы, хіміі і грамадазнаўству ў аб'ёме праграмы сямігодкі. Паступаючыя прадстаўляюць дакументы ў арыгіналах, завераную анкету, даведку аб соцыяльным паходжанні і становішчы, пасведчанне аб асвеце, метрыку, даведку аб здароўі, дзве фотакарткі і на 40 кап марак.

Прыём заяў да 10 жніўня.

Іспыты з 15 па 20 жніўня.

Пачатак заняткаў з 1 верасня.

Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй і інтэрнатам.

Пры явцы на іспыты абавязкова прадставіць пашпарт. Заявы падаваць на імя дырэктара тэхнікума на адрасу: Менск, Пляц Волі, № 4, Гідрамеліярацыйны тэхнікум.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ЗАГАД

па Менгарана ад 9-VI-1935 года

1. Гарадское фізкультурнае свята па лёгкай атлетыцы піянераў і школьнікаў, прысвечанае сканчэнню навучальнага года, прайшло з вялікім поспехам. Вынікі яго наступныя:

Узрост—14—15 год	— 1-ае месца—25-ая школа	
	2-е, 3-е месца—2—5 школы	
Узрост 16—17 год	— 1-е месца—4-ая школа	
	2-е месца—5-я школа	
Па валейболу:	**Хлопчыкі**	**Дзяўчынкі**
Няпоўн. сярэдн. школы	27-ай школы	27-ай школы 1-ае месца
Поўн. сярэдн. школы.	4-ая школа	2-ая школа 1-ае месца

Адзначаю, што судзейская калегія са сваёй работай справілася добра, за што прэмірую—нам. галоўсуддзі т. **Пасеніцкага**—выкладчыка фізкультуры 2-й школы ў суме 200 руб.

Суддзю т. **Кабакова**—выкладчыка фізкультуры 1-й школы—150 р., **Данцэвіч**—выкладчыка фізкультуры 5-й школы—150 руб.

Галоўн. сакратара т. **Насцюшонка**—100 руб.

Тав. **Грыншпану**—інструктару фізкультуры Менгарана вынесці падзяку і прэміраваць граматай.

2. Адзначаю, што падрыхтоўцы ў школах к святу не аддалі патрэбнай увагі наступныя выкладчыкі фізкультуры: т. **Ліўшыц**—10-ай і 42-ай школы, т. **Гут**—35-ай і 39-ай школы, т. **Нарусевіч**—18-я школа, якія падалі заяўкі на ўдзел у свеце і не забяспечылі яўку каманд, за што абвяшчаю ім **суровую вымову.**

3. Меўшы месца выпадак з 25-й школай, які заключаўся ў тым, што прадстаўнік каманды т. **Талерман,** каб выйсці на 1-ае месца, наўмысна падставіў незаяўленую ўдзельніцу **Контуш** па прыжках у даўжыню, замест прымаўшай удзел ад школы **Сайкоўскай,** што з'яўляецца антыпедагагічным момантам выхавання нашага маладога пакалення і не адпавядае правілам і ўстаноўкам совецкай сістэмы фізкультуры,—за што прадстаўніку каманды т. **Талерману абвяшчаю суровую вымову.**

Даручаю дырэктару 25-ай школы т. **Таршыцу** разгледзець гэты выпадак.

Старшыня орг. камітэта спаборніцтваў і заг. Менгарана

КУЗНЯЦОВА.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ МЕДІНСТЫТУТ

аб'яўляе **асенні набор** на 1935—36 г.

У інстытут прымаюцца асобы, маючыя веды ў аб'ёме дзевяцігодкі, рабфака, тэхнікума, ва ўзросце ад 17 да 35 год, не пазбаўленыя выбарчых праў і ў першую чаргу рабочыя, калгаснікі, іх дзеці і іншыя катэгорыі, прыроўненыя да рабочых.

Паступаючыя павінны падаць заявы ў інстытут з прыкладаннем наступных дакументаў: заверанай анкеты (можна атрымаць у інстытуце), аўтабіяграфіі, дакумента аб сканчэнні сярэдняй навучальнай установы, копіі вайсковага білета, метрычнай выпіскі, даведкі аб соцпаходжанні і становішчы, даведкі аб становішчы здароўя, даведкі з месца работы (для медработнікаў дазвол горрайздрава аб тым, што не маюць перашкод для паступлення ў інстытут), дзве фотакарткі і марак на 40 кап.

Праверка ведаў будзе праводзіцца па матэматыцы, фізіцы, хіміі і прыродазнаўству, грамадазнаўству, беларускай мове і літаратуры.

Прыём заяў з 1 мая па 25 ліпеня 1935 г. Іспыты будуць праводзіцца па індывідуальных выкліках з 1 па 15 жніўня. Канчатковыя рэзультаты прыёму будуць кожнаму паведамлены да 15 жніўня г.г. Пачатак заняткаў 1 верасня.

Мединстытут не прымае на свой кошт ніякіх выдаткаў, звязаных з праездам на іспыты.

Студэнты забяспечваюцца стыпендыяй і інтэрнатам ва ўстаноўленым парадку.

Дакументы накіроўваць па адрасу: г. Менск, Універсітэцкі гарадок, анатамічны корпус, мединстытуту.

Даведкі аб прыёме там-жа з 12 да 6 гадзін.

Дырэкцыя.

Справачная табліца

41 тыража выйгрышаў пазыкі «ТРЭЦЯГА РАШАЮЧАГА ГОДА ПЯЦІГОДКІ»

(бяспройгрышны выпуск)

Тыраж праводзіўся ў г. Архангельску 10 і 11 чэрвеня 1935 г.

№№ серый	№№ аблігацый	Сума выйгрыша	№№ серый	№№ аблігацый	Сума выйгрыша
0091	23*)	200	4928	73*)	200
0416	35*)	500	5103	93*)	200
0797	35*)	200	5111	50*)	500
0819	20*)	200	5751	94*)	500
0929	27*)	200	5852	61*)	500
1096	09*)	200	5979	28*)	500
1119	51*)	500	6100	1—100	500
1277	59*)	500	6270	79*)	200
1299	21*)	500	6413	07*)	200
1423	43*)	500	6441	61*)	500
1444	02*)	500	6554	95*)	200
1510	21*)	200	6606	87*)	200
1622	91*)	200	6661	66*)	200
1679	75*)	200	6849	98*)	500
1743	62*)	200	6930	07*)	200
1968	53*)	200	6958	02*)	200
2324	22*)	200	6977	27*)	200
2535	97*)	200	7003	1—100	50
2626	14*)	200	7025	23*)	200
2832	08*)	200	7291	85*)	200
2940	88*)	200	7391	68*)	200
2943	72*)	200	7448	1—100	100
3034	46*)	200	7497	10*)	200
3400	19*)	200	8133	48*)	200
3472	72*)	500	8159	64*)	200
3679	87*)	500	8226	56*)	200
3690	07*)	200	8365	1—100	50
3799	06*)	500	8432	67*)	500
4030	47*)	200	8568	16*)	200
4109	55*)	500	8599	18*)	500
4144	54*)	500	9088	82*)	500
4154	43*)	200	9239	29*)	200
4156	79*)	200	9262	16*)	500
4211	1—100	50	9519	56*)	200
4382	1—100	50	9565	1—100	50
4409	93*)	200	9706	1—100	20
4448	52*)	200	9813	23*)	500
4767	03*)	200	9915	62*)	[illegible]
4890	08*)	200	9922	18*)	200

*) Астатнія 99 нумароў аблігацый гэтай серыі выйгралі па 20 рублёў кожны нумар.

Друкарні «Звязда» ПАТРЭБНЫ наборшчыкі, разборшчыкі і вучнілінатыпісты (дарослыя).

За даведкамі звярачацца па адрасу: Менск, Совецкая, 63, 2-гі пав.

ЗГУБЛЕНА КРУГЛАЯ ПЯЧАТКА Падгайскага спажывецкага таварыства. Лічыць несапраўднай.

Колектыў супрацоўнікаў кіраўніцтва шчацінна-шчоткачнай прамысловасці выказваюць сваё спачуванне нам. начальніка кіраўніцтва шчаціна-шчоткачнай прамысловасці т. **Гурвічу М. М.** з прычыны смерці

ЯГО МАТКІ

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: Менск, Совецкая, 63, Тэлефоны: прыём тэлефанаграм—21-351, адказны рэдактар—21-352, нам. рэдактара—25-188, адказны сакратар—21-350; аддзелы: партыйны, культурны—21-353, сельскагаспадарчы — 21-356, прамысловы, совецка-гандлёвы, масавых кампаній і мясцовай інфармацыі—21-354, пісем рабочых і калгаснікаў і работы з рабселькорамі—21-355, замежней інфармацыі — 25-189, мастацкі—23-955, выпускаючы—21-357; заг. выдавецтва — 21-358, прыём аб'яў — 21-360, бухгалтэрыя—21-885.

Тыраж 92.935 экз.

Менск, друкарня «Звязда».

Уп. Галоўлітбела № К—1136.

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь